Poštnina plačana v gotovini LETO LVIII V Ljubljani, v soboto 6. septembra 1930 ŠTEV. 204 1. izdaja Cena 2 Din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 120 Din, za inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050. — nočna 2996. 2994 in 2050

SLOVENEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo štv. 7563, Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Praznik bratske sloge in vzajemnosti

Vse oči v Jugoslaviji so danes, na rojstni dan prestolonaslednika, obrnjene v Belgrad, kjer so se okoli našega vzvišenega vladarja in njegove vlade zbrali vsi bani in banski svetniki države, vsi najodličnejši javni delavci Jugoslavije pa nedogledne trume naroda, da prisostvujejo prazniku, ki bo po svojem simboličnem pomenu zapisan v zgodovino naše države kot eden najbolj veličastnih njenih trenutkov.

Zakaj zamenjava starih srbskih zastav naših polkov, ki so spremljale osvobodilne borbe kraljevine Srbije od njenega početka do danes; ki so postale simbol stoletnih žrtev srbskega rodu za svojo neodvisnost; pod katerimi so naši bratje branili krščansko kulturo proti vzhodnemu barbarstvu — zamenjava teh slavnih praporov z novimi jugoslovanskimi znamenji pomeni in izpričuje pred vsem svetom, da smo danes v isti ideji združeni vsi južni Slovani. Kot sad teh heroičnih borb in žrtev pa skupnega trpljenja, naporov in dela na naši osamosvojitvi in preporodu tvorimo danes neločljivo skupnost, ki jo hočemo v medsebojni ljubezni, spoštovanju in sodelovanju čedalje bolj poglobljevati. In s temi novimi zastavami v roki, ki značijo zmagoslavje tega, za kar so se južni Slovani skozi veke borili — dovršitev naše skupne narodne, kulturne in državne zgradbe — bodo naši polki slejkoprej pričali o pripravljenosti Srbov, Hrvatov in Slovencev, da skupne dobrine jugoslovanstva ene misli in enega srca pod svojim ljubljenim vladarjem in njegovim domom do zadnje kaplje krvi branijo, če bi jih ogrožale sovražne sile.

Zato so danes po svojih najodličnejših možeh vsi Jugoslovani zbrani v prestolici države, prešinja eno samo sveto in mogočno čustvo vsa srca, se vsi zavedamo slovesnosti tega velikega trenutka. Ta praznik je priča, da smo zvezani z najtrdnejšimi vezmi narave, zgodovinske borbe in kulturnega poslanstva; je svečana obljuba, da bomo to vez bolj in bolj utrjevali z moralnimi vezmi ljubezni, ki edina ustvarja pravo vzajemnost in harmonijo; je simbolična predočitev sloge, bratskega sodelovanja in medsebojnega vpoštevanja vseh delov jugoslovanske narodne družine. Ta zavest je, ki povzroča, da v narodnem ponosu danes krepkeje bije vsako naše srce.

Ne smemo pa ob tej priliki pozabiti, da je osnova, vsebina in gibalo tega našega skupnega rodnega čustva, te skupne zavesti vseh južnih Slovanov, ves smisel naše borbe v preteklosti in našega dela v bodočnosti naša krščanska religija. Njene vrednote so, za katere so se jugoslovanski rodovi kot člani krščanske kulturne družine narodov na najbolj izpostavljeni točki Evrope skozi vso dosedanjo zgodovino borili. Za ustvaritev in utrditev mirnega sožitja narodov v krščanskem moralnem in družabnem redu so doprinašali največje žrtve. K temu najvišjemu kulturnemu idealu so doprinašali svoje slovanske narodne osobine: miroljubnost in pravicoljubnost, zadružnost, zvestobo in notranjo lepoto družinskega življenja ter delavnost. Ta po krščanski religiji posvečena, etično poglobljena in k nadčasovnemu in nadprostornemu večnemu bitju in bivanju usmerjena nacionalna misel je, ki našo ljudsko dušo prešinja, ji daje nezlomljivo vztrajnost v trpljenju in nam zagotavlja lepšo bodočnost. Brez te vsebine bi besede in zunanji simboli ničesar ne pomenili. Zato posvetimo tudi današnji veliki dan z mislijo na Najvišjega, ki svoj jugoslovanski rod čuva in vodi pa mu kaže vsebino in smer njegovega narodnega življenja.

V taki, religiozno posvečeni skupnosti bomo Srbi, Slovenci in Hrvati resnično med seboj bratje, ki bodo drug drugega spoštovali; le v taki skupnosti bodo rasli značaji, ki bodo imeli vsak svoje prepričanje, svoj etični nazor, resnično in odkrito vero, ne pa šalobarde, švigašvage in koristolovci, ki si vsak dan novo krinko nadevajo; le v takem narodnem in državnem občestvu je mogoča požrtvovalnost, ki je potrebna za soglasno sodelovanje vseh v eni celoti, ne da bi bile oškodovane naturne pravice kateregakoli dela. Kdor brez te notranje podlage govoriči o enoti, skupnosti in harmoniji, ta le prazno slamo mlati. V srcih, v naši notranjosti, v resničnem človeku in njegovi duševnosti se gradi Jugoslavija; resnično osebnost pa poraja samo religija, ki živi v globini našega roda, v preprostem srcu našega ljudstva, v njegovem jasnem, zdravem in poštenem nazoru o življenju, v njegovi krščanski veri in tradiciji. Kdor hoče učiti narodno solidarnost, slovansko in jugoslovansko vzajemnost, ta se more prej sam vrniti v njene religiozne in etične osnove, v svoje lastno ljudstvo.

S temi mislimo in čustvi spremljamo veličastni praznik, ki danes radostno in svečano odmeva iz državne prestolice po vseh naših domovih v poslednjo ponižno kočo in preprosto slovensko srce.

Veličastne svečanosti v Belgradu

Belgrad v svečanem razpoloženju

Belgrad, 5. sept. m. Na predvečer zgodovinske proslave je prestolica vsa v svečanem razpoloženju in tudi po zunanjosti slavnostno okrašena. Po vseh belgrajskih ulicah mrgoli tisoče in tisoče gostov, ki so prišli iz vseh krajev Jugoslavije in prav tako tisoči rezervnih in aktivnih častnikov, ki bodo sodelovali na proslavi. Belgrad je res okrašen, vse glavne ulice so krasno razsvetljene. Vse predpriprave so dokončane. Jutri se bo izvršila zgodovinska zamenjava starih zastav z novimi jugoslovanskimi. V teku današnjega dne so prišle v Belgrad vse častniške delegacije. **Belgrad je napolnjen z gosti in lahko se računa, da je prispelo do današnjega večera nad sto tisoč ljudi iz vseh krajev Jugoslavije.** Takega vrvenja in takega življenja v Belgradu ne pomnijo.

Banski svetniki pri predsedniku vlade

Belgrad, 5. sept. AA. Davi ob 8 je predsednik ministrskega sveta in minister notranjih zadev general Peter Živkovič pričel sprejemati zastopnike banskih svetov iz vseh banovin. Najprvo je predsednik vlade sprejel svetnike iz Moravske in vardarske banovine, zatem pa iz Savske in Vrbaske. Ob 11.15 so prišli na vrsto svetniki iz dravske banovine, ki jih je vodil ban dravske banovine inž. Dušan Sernec. Sprejema pri g. predsedniku ministrskega sveta so se udeležili naslednji banski svetniki iz dravske banovine:

za okraj brežiški Franc Lipej, posestnik in trgovec iz Brežic,

za okraj gornjegrajski Martin Steblovnik, predsednik občine in posestnik v Šmartnem ob Paki,

za okraj Dolenje Lendavski Štefan Litrop, obrtnik in predsednik občine v Strnišču,

za okraj dravograjski Peter Mravljak, ekonom iz Vuhreda,

za okraj kamniški Ivan Strcin, posestnik iz Kaplje vasi,

za okraj konjiški Anton Košir, predsednik občine iz Žič,

za okraj kočevski Jakob Ramovš, župnik in odbornik iz Vel. Lašč, za mesto Kočevje, dr. Ivan Sajovic, odvetnik iz Kočevja,

za mesto Kranj, Ciril Pirc, posestnik in predsednik občine v Kranju,

za mesto Tržič, Ivan Lončar, hotelir in predsednik občine v Tržiču,

za okraj krški Alojz Kurent, dekan v Leskovcu pri Krškem,

za mesto Krško Joško Pfeifer, posestnik v Krškem,

za okraj litijski Hinko Lebinger, trgovec in predsednik občine v Litije,

za okraj logaški Gabrijel Oblak, posestnik in predsednik občine v Dolenjem Logatcu,

za okraj ljubljanski Valentin Babnik, predsednik občine na Glincah, pri Št. Vidu,

za mesto Ljubljano dr. Albert Kramer, novinar in bivši minister, Ivan Kregar, obrtnik in občinski odbornik, Franjo Orehek, upravnik hranilnice in Albin Prepeluh, publicist, vsi iz Ljubljane,

za okraj ljutomerski Jakob Rajch, posestnik iz Ljutomera,

za okraj mariborski, desni breg, Srečko Robič, veleposestnik in predsednik občine v Limbušu,

za okraj mariborski, levi breg, Ivan Šerbinek, posestnik in občinski odbornik iz Vrtič,

za mesto Maribor dr. Alojz Juvan, odvetnik in predsednik občine, dr. Ljudevik Pivko, profesor, in Rudolf Golouh, šef borze dela, vsi iz Maribora,

za okraj murskosobotski Franc Paprik, župnik iz Gamsovcev,

za mesto Mursko Soboto Josip Benko, industrijec in predsednik občine v Murski Soboti,

za mesto Novo mesto dr. Josip Režek, odvetnik in predsednik občine v Novem mestu,

za okraj ptujski Ivan Vršič, predsednik občine pri Sv. Marku,

za mesto Ptuj dr. Matej Šenčar, odvetnik iz Ptuja,

za okraj radovljiški Josip Lavtižar, trgovec iz Kranjske gore,

za mesto Jesenice dr. Maks Obersnel, generalni tajnik KID na Jesenicah,

za okraj slovenjgrajski Alojz Čižek, župnik iz Gornjega grada,

za okraj celjski Alojz Mihelčič, posestnik in trgovec na Bregu pri Celju,

za mesto Celje dr. Alojz Goričan, odvetnik in predsednik občine v Celju,

za okraj čabarski dr. Bogdan Koritnik, odvetnik in predsednik občine iz Čabra,

za okraj šmarski Florijan Gajšek, gostilničar in predsednik občine v Loki pri Čuzmu.

Pozdrav g. bana Serneca

Ko je vstopil predsednik ministrskega sveta v dvorano, so ga prisotni pozdravili z burnimi klici: »Živel!« Nato ga je pozdravil ban dravske banovine g. inž. Dušan Sernec z besedami:

Gospod predsednik! Pozdravljam vas v imenu banskih svetnikov dravske banovine ter vam izražam našo zahvalo za poziv na veliko slavje naše hrabre vojske v nedeljivi naši skupni, ujedinjeni domovini, kraljevini Jugoslaviji.

Srečni smo, da bomo lahko prisostvovali tem velikim dnem, ki bodo nepreglednega pomena za našo državo!

Na pozdrav g. bana je odvrnil

g. predsednik ministrskega sveta:

Pozdravljam vašo prisotnost v Belgradu v teh svečanih dneh, ki bodo imeli velike posledice za našo državo. Pri svojem delu lahko računate na mojo podporo kadarkoli boste skušali z vašim banom pospešiti napredek vaše banovine.

Potrebe Dravske banovine

Gospod predsednik se je nato razgovarjal s posameznimi svetniki in zastopniki poedinih krajev dravske banovine. S posebno pozornostjo je sledil izvajanjem posameznih svetnikov o letošnji **žetvi,** o stanju vinogradov, o cenah vina, o izvozu grozdja in sadja, o izvozu sploh in o posameznih industrijskih panogah, o družabnem življenju in o stanju narodnega zdravja, nadalje o možnosti zaslužka za siromašne sloje, o razvoju turistike itd. Banski svetniki so opozorili na to, da letošnja žetev ni bila najboljša, to pa zaradi obilnega deževja. **Trgovina z vinom** je zastala, v hudi krizi je takisto trgovina s hmeljem. Prejšnja leta so naši ljudje mnogo izvažali zlasti iz ljutomerskega sreza v Avstrijo. V zadnjem času pa dela Avstrija zapreke, zato je izvoz vina v Avstrijo dokaj nazanoval. Navzlic temu pa se cena litra vina giblje okrog 6 Din. Pridelek v okolici Maribora je letos dober. Dobra je zlasti sadna letina, za katero se že oglašajo številni interesenti iz Češkoslovaške, Švice in Francije. Neki svetniki so s posebno hvaležnostjo pozdravili uveljavitev novega vinskega zakona, pri čemur so zlasti naglašali določbo, ki odreja termin trgatve, ker je s tem poskrbljeno, da more grozdje primerno dozoreti. Zaradi obče krize je v širokih slojih našega naroda dokajšnje **pomanjkanje denarja.** Od tega trpi tudi industrija. **V najslabšem položaju je hmelj,** ki smo ga preje v velikih količinah izvažali na Češkoslovaško in v Nemčijo, sedaj ga izvažamo samo v Nemčijo, toda cena kilograma, ki je pred petimi leti dosegla 120 Din, je padla sedaj na 6 Din. Sicer pa je slovenski hmelj najboljši pridelek za češkoslovaškim v Evropi. Pač pa napreduje **turistika** in promet s tujci. Inozemski turisti se čedalje bolj zanimajo za krajinske lepote v dravski banovini. Letos je bilo v Kranjski gori okrog 4000 tujcev. Industrija se razvija še dokaj primerno, vendar trpi od splošne krize. To velja zlasti za industrije v Mariboru, kjer okrog 3000 delavcev ne more priti do stalnega zaslužka. Med drugim je vzrok v tem, ker je gradbenost v Mariboru kaj slaba. Banski svetnik iz Sv. Marka je prosil predsednika vlade, naj bi se regulirala Drava v tem kraju, kjer so poplave na dnevnem redu in kjer povzroča ta reka veliko škodo. Po izjavi g. bana Dušana Serneca bi regulacija Drave na tem mestu veljala samo nekaj milijonov Din.

Gospod predsednik vlade je svetoval občinskim načelnikom, naj preveč ne zadolžujejo svojih občin, naj se občine z delom ne prenaglijo in naj se dela postopoma. Skrbeti je treba za delavstvo in za njegov zaslužek in zaposlitev. Upoštevati je treba občo krizo, ki je drugod hujša, nego pri nas. Nadalje je opozoril na to, da je treba posvetiti posebno pozornost strokovnemu šolstvu. V tej zvezi je omenjal s pohvalo Velike Lašče, kjer je bila z dokajšnjimi napori ustanovljena pletarska šola. Predsednik vlade je izrazil željo, naj bi ta šola postala trajna. Banski svetnik iz Litije je opozoril vlado na novi davčni zakon, ki nalaga velikim industrijam malenkostne doklade, dočim morajo glavna bremena za ceste in druga javna dela nositi siromašni sloji. Isto velja za industrijo v Trbovljah.

Ob 11.45 se je predsednik vlade ljubeznivo poslovil od bana in od svetnikov dravske banovine.

Min. predsednik o gimnazijah

Belgrad, 5. sept. m. Predsednik vlade je danes dopoldne pričel sprejemati banske svetnike, ki so mu jih predstavili bani. Sprejeti so bili vsi banski svetniki. Pri tej priliki se je predsednik vlade podrobno zanimal za potrebe posameznih banovin in krajev.

Zanimive so izjave predsednika **vlade glede vprašanja gimnazij.** Številni svetniki so namreč prosili predsednika, da bi se zopet upostavile gimnazije v nekaterih mestih. **Predsednik vlade je naglasil, da nam ni potrebno toliko gimnazij, češ, da ni mest v državnih službah za toliko število dijakov, ki končajo šole, marveč da je za naša državo mnogo bolj koristno, da se ustanavljajo strokovne obrtne in kmetijske šole.** Posebej je naglasil slučaj z gojenci vojne akademije, v katero se je letos prijavilo 1700 gojencev. Sprejetih pa jih je bilo samo 300.

Banket na Topčideru

Predsednik vlade general Peter Živkovič je zvečer banskim svetnikom priredil velik banket v domu kraljeve garde na Topčideru, na katerem so bile izrečene prisrčne zdravice.

Kraljica Marija v Belgradu

Belgrad, 5. sept. m. Danes je prišla iz Bleda Nj. V. kraljica Marija s prestolonaslednikom Petrom. Dvorni vlak se je ustavil na topčiderski postaji, od koder se je kraljica odpeljala s prestolonaslednikom na Dedinje. Zjutraj ob 8.20 se je pripeljal z zagrebškim brzovlakom Nj. vis. knez Pavle in Nj. vis. kneginja Olga. Na postaji ju je sprejel upravnik dvora brigadni general Vojislav Vukovič. S postaje sta se odpeljala v dvor.

Tuje vojaške delegacije

Belgrad, 5. sept. m. Popoldne ob 4 sta romunska vojaška delegacija z generalom Santorovicijem na čelu in češkoslovaška vojaška delegacija z generalom Sirovim na čelu odšli na Avalo in položili venec na grob neznanega vojaka.

Manifestacija v Mariboru

Maribor, 5. sept. (Tel.) Na predvečer proslave rojstnega dne kraljeviča Petra se je odela obdravska prestolica v svečano obleko. Ob 18 so se pričele zbirati množice manifestantov, vzklikajoč Nj. Vel. kralju in Nj. Vis. prestolonasledniku Petru, Nj. V. kraljici. Sprevod se je razvil po glavnih mariborskih ulicah z dravsko divizijsko godbo na čelu in korakal na glavni trg, ki ga je napolnilo nad 10.000 manifestantov. V sprevodu so bili zastopniki vojaških in civilnih oblasti in korporacij. Raz rotovški balkon je imel pozdravni govor podžupan dr. Lipold. Slavnostni govornik pa je bil predsednik Narodne obrane Kenda. Nato so se poslale udanostne brzojavke Nj. V. kralju, Nj. Vis. prestolonasledniku Petru, ter pozdravna brzojavka predsedniku vlade generalu Petru Živkoviču. Nato so se množice mirno razšle.

Akademiki!

Svet slušateljev ljubljanske univerze Vas poziva, da se udeležite danes ob 11. uri v zbornici univerze zborovanja, da ob priliki velikega dogodka v naši zgodovini izjavimo svojo zvestobo kralju, armadi in Veliki Jugoslaviji.

Svet slušateljev ljublj. univerze.

Mesto San Domingo uničeno

Prvo podrobno poročilo o strahovitem orkanu

Newyork, 5. sept. as. Major Chrocket, namestnik guvernerja sosednjega otoka Virginije, je včeraj popoldne z letalom dospel v okolico San Dominga, odkoder si je s težavo napravil pot v mesto, kjer je našel po dolgem iskanju predsednika Truila in ameriškega poslanika. S svojega letala je potem oddal brezžično vest, **da so tri četrtine mesta popolnoma porušene, ostanek hiš pa je tudi tako poškodovan, da ni mogoče stanovati v njih. Vse prebivalstvo je torej brez strehe. Vlada ceni, da je bilo število mrtvih v notranjem mestu 800, dočim gre število ranjenih v tisoče, pri čemer pa še ni poročil z dežele.** O žrtvah Evropcev ali Američanov do sedaj diplomatski zastopniki še niso poročali. Vlada zahteva, da se pošljejo prebivalstvu odeje, šotori in živila. Prvo pomoč je prebivalstvo dobilo z letali. Guverner Roosevelt je danes z letalom odletel v San Domingo, da uvede pomožno akcijo. Orkan je med tem že ponehal, sodeč po tem, da se poroča iz severne Kube, da je tam njegova sila že zelo ponehala. Radi ropanja v posameznih mestih je vlada odredila vojno stanje. Položaj je tem težavnejši, ker je pokvarjen vodovod in električna centrala, tako da prebivalstvo nima vode niti luči. Škoda se zaenkrat ceni na 15 milijonov dolarjev, vendar je gotovo, da znaša mnogo več, ker je uničena vsa letina.

Nedeljo in praznik

porabite za ogled jesenskega ljubljanskega

velesejma

Velika avtomobilska nesreča

Belgrad, 5. sept. m. Iz Subotice poročajo, da se je tam zgodila velika avtomobilska nesreča. Brzovlak Subotica—Belgrad je trčil v avto, v katerem so se vozili dr. Silagy, dr. Saldarević, dr. Skenderović in dr. Kolonjić. Šofer, dr. Silagy in dr. Saldarević so mrtvi, dr. Kolonjić pa je težko ranjen.

Dunajska vremenska napoved: Jasno. Višja temperatura.

Pred obsodbo

Izpovedbe obtoženca Marušiča

Akcija ni bila od zunaj finansirana.

Četrtega razpravnega dne, o kojega rezultatih smo včeraj obvestili naše čitatelje v sumaričnem izvlečku, je predsednik sodišča zasliševal **Marušiča,** katerega smatra obtožnica državnega **tožitelja nekako kot voditelja jugoslovanskih** akcionašev v Trstu.

Marušič sam je videti neznaten in skromen. Ves čas je zatrjeval, da on ni bil **za teroristično akcijo.**

V tajni organizaciji je bil od l. 1928. V organizaciji je zavzemal odlično mesto Španger. Španger je imel pod seboj proseško in tržiško akcijsko **cono, Miloš je imel Kras, on sam pa Bazovico in Katinaro. Bil je tudi član »Borbe«,** pa je bil proti teroristični akciji, pač pa je proti koncu spremenil svoje stališče. »Borba« sama ni imela revolucijonarnega značaja; **teroristično organizacijo je ustanovil šele Bidovec.**

Teroristična akcija, je trdil nadalje Marušič, se je sklenila šele na sestanku Monte Spaccato (slovenskega imena žal ne vemo). **Financirana ta organizacija od zunaj ni bila, kakor se to trdi ali misli. Narobe, organizaciji so hudo manjkala denarna sredstva.** Marušič je bil mnenja, da človek, ki se v taka podjetja spušča, **zgubi svobodo delovanja; zato ni v srcu prav pristal na to akcijo.**

Predsednik pripomnja nato obtožencu, da Španger trdi, da ga je k terorističnim delovanjem nagovarjal on, Marušič. Marušič pravi, da to ni res.

Nalog za požig katinarske šole, tako je nadaljeval obtoženec, je dal Miloš. On da se je te stvari udeležil samo zato, da ne bi veljal kot strahopetec. Iz nadaljnega izpraševanja predsednika, ki je hotel spraviti obtoženca Marušiča, Špangerja, Bidovca in Miloša v protislovje med seboj, se razvidi, da so pač vsi bili med seboj solidarni, da pa pravega formalnega voditelja med njimi ni bilo, tako da je razumljivo, če se danes glede iniciative za posamezne akte revolucijonarne narodne borbe ne spominjajo prav, kdo je bil prvi, ki je dal za enega ali drugega zamisel ali navodilo. Seveda kuje obtožba iz tega zelo naravnega dejstva svoj kapital.

Potem je bil konfrontiran z Marušičem proseški mizar **Španger.** Tudi on je videti skromen, vendar ga obtožnica smatra za jako nevarnega človeka. Z njim vred je bil poklican pred predsednika tudi **Valenčič,** ki je najstarejši med obtoženci: ima 33 let. Je lepo oblečen in raziran, izgleda žalosten in zamišljen.

Bidovec se drži moško.

Predsednik skuša obtožencem dokazovati, da so imeli namen vprizoriti atentat ob vsaki priliki, kadar bi se praznoval kak naroden ali fašističen praznik. Predsednik sprašuje v to svrho z imenovanimi vred tudi **Bidovca.** Italijanski listi pravijo, da je Bidovec ostal ves čas moški, hladen in se zaničljivo smehljal. Sploh ni zgubil nikoli prisotnosti duha in se jezil na tovariše, ki so se v svojih zagovorih zapletali.

Na Graziolija sta bila nameravana dva atentata.

V tem križnem zaslišavanju izjavlja Marušič, da šole na Katinari nikakor ni hotel zažgati, ampak samo izvršiti nek neškodljiv demonstrativen čin. Pri tej priliki pride zopet do diskuzije med Marušičem in Špangerjem, pri čemer Španger dosledno in kratko zanikuje svojo inicijativo pri terorističnih aktih, ki se obtožencem čitajo. Na sestanku na Monte Spaccato da so bili Štoka, Rupelj, Marušič, Miloš, Bidovec, on (Španger) in dva neznanca v miličnih uniformah. Ta dva neznanca da sta naročila, naj se ustrelita »centurio« Grazioli in miličnik Kruret v Dolini. Tisti pa, ki bi poveljem ne poslušal, ga zadene smrt. Pri tej priliki se zopet vname med Marušičem in Špangerjem debata, kdo je dal iniciativo za atentat na Graziolija, eden pravi, da Marušič, drugi, da Španger. Vendar se to nanaša na tistikrat, ko so Graziolija sklenili spraviti s sveta tržaški akcionaši sami, kajti bil je še drug slučaj, ko se je sklenilo Graziolija ubiti; tokrat pa sta baje dala nalog za to skrivnostna neznanca v miličnih uniformah.

Nameravani plat zvona.

Enaka debata se vname tudi zaradi požiga šole v Herpeljah na dan, ko se je slavila fašistična ustava. Iz tega zaslišavanja se je posnelo, da je bil ta dan položen ogenj vsega skupaj na štiri šole. Posebne škode pa ni bilo nikoder. Marušič je pri tej priliki zopet poudaril, da je delal pod pritiskom, grožnjami in sramoto, ki je čakala izdajalca. Iz nadaljnjega spraševanja se razvidi, da je pri revolucijonarnih akcijah razen današnjih obtožencev bil udeležen tudi neki Petaros, ki ne sedi med današnjimi obtoženci, ker je pravočasno zbežal čez mejo. O tem Petarosu je dejal predsednik Cristini, da je hotel biti plat zvona, da zbuni okoličane proti režimu, da pa potem do tega ni prišlo. Petaros je baje tudi nekega fašista ubil, česar pa Marušič ne ve.

Bombe so bile izdelane v Italiji.

Marušič pa potrdi, da je vse tri bombe, ki so jih imeli akcijonaši v rokah, preskrbel Valenčič. Istotako je preskrbel avstrijsko puško s tremi pištolami tipa »Steyr« in dvema revolverjema na bobenček. Pri tej priliki pravi Valenčič, o katerem izvemo, da je bil v Rusiji in ranjen, da je bombe in navodila za vse tri atentate: na uredništvo »P. d. T.«, na svetilnik zmage in nameravani atentat pred jugoslovanskim konzulatom, prejel od Vadnjala.

Pri tej priliki se izve iz ust predsednika Cristinija samega, **da bombe niso bile izdelane nekje v inozemstvu, kakor se je namigavalo v italijanskem tisku, ampak da so bile izdelane in izstrugane na stružnici v Urbančičevi veležagi v Bači,** kjer je Valenčič za prokurista. To stružnico so zarotniki prodali potem v Trstu nekemu starinarju, da bi zabrisali sled za njo. Nadaljnje bombe so hoteli izdelati s pomočjo delavcev tovarišev v ladjedelnici v Tržiču.

Nameravani atentat na tajnika tržaškega fašija.

Nato predsednik pokliče predse zopet Valenčiča in ga vpraša, dali je res on zamislil bombni atentat tudi v hiši pokrajinskega tajnika tržaškega fašija **dr. Perusina.** Peklenski stroj naj bi se položil v zavoj neke urarske firme, da bi se mislilo, da vsebuje uro-budilko. Valenčič pa to zamisel odločno zanikuje. Pri križnem zaslišanju pa Marušič ta načrt prizna. Pri debati, ki se pri tem zopet med obtoženci vname, potrdijo vsi, da se je vseh sestankov revolucijonarne akcije Španger udeleževal, dočim on to tudi nadalje zanikuje, ker da je bil samo na gori Spaccato.

Zamišljen atentat na Mussolinija.

Nato se preide na zaslišavanje glede zamišljenega atentata na predsednika vlade Mussolinija. Marušič pravi, da je ta atentat zamislil Bidovec, ki pa to z zaničljivo gesto napram svojemu obtožitelju zanikuje. Pri debati o tem trdi predsednik, da je Valenčič, ki je bombe preskrboval, imel pripravljeno še četrto bombo, s katero naj bi se pognala v zrak vojašnica v Št. Petru na Krasu, kar pa Valenčič taji.

Kaj bi predsednik rad zvedel.

Predsednik bi nato hotel tudi zvedeti, kdo je prav za prav bil v Italiji glavni vodja revolucijonarne organizacije, če se ne upošteva Rejec, ki je po mnenju predsednika dajal naloge, bivajoč izven dežele. Predsednik namreč meni, da je obstojal v Italiji nek centralni izvršilni odbor, ki je moral vsako akcijo odobriti. Vendar glede tega obtoženci ne dajo nobenega pojasnila. Glede atentata na »Popolo di Trieste« pravi Miloš, da ga organizacija kot taka ni zamislila. Zamišljen pa je bil atentat tudi na Oberdankov spomenik in na sedež tržaškega fašija. Na koncu premaga Marušiča čuvstvo usmiljenosti, tako da se ves zmehčan obrne k predsedniku in k očetu ubitega časnikarja Nerija — tako poročajo vsaj italijanski listi — in ga skesano prosi odpuščanja. Vtis tega čina pa je bil popolnoma negativen, Bidovec v svoji kletki pa je baje spremljal Marušičevo prošnjo in solze s pomilovalnim zaničevanjem.

Nato pride na vrsto

Spanger

Španger je rojen na Proseku l. 1906. Povedal ni prav za prav ničesar novega in je v svojih odgovorih sploh jako kratek. Sploh govori slabo italijansko in se zatika. Španger nekatere stvari priznava, večinoma pa zanikuje. Predsednik ga večkrat označuje kot lažnjivca. Predvsem je predsednik hotel zvedeti, kdo je organizacijo finansiral. Španger je mizar. Za svojo službo v organizaciji pa je bil, kakor sam priznava plačan od Jelinčiča potom dr. Šiligoja in ge. Frančeškin. Kaj drugega pa se od Špangerja ne da zvedeti.

Rupel in Obad

Nato so zaslišali Ruplja, ki je obtožen udeležbe pri požigih šol. Kaj novega pa se iz njegovega zaslišavanja ne zve, kakor samo to, da so neznanci v miličnih uniformi, kateri so bili na sestanku na Monte Spaccato, baje izvršili vlom v pošto v Renčah.

Za njim se zasliši Ivan Obad, rojen l. 1906. v Salesu v občini Zgonik. Je mlad kmet s precejšnjo politično izobrazbo. On je zagrešil samo to, da je pri požigu šole v Zgoniku držal lestvo.

Revolucijonarna organizacija po dolinskem okraju

Nato se zasliši **Zahar** iz Sv. Antona pri Dolini, rojen 1905, po poklicu mizar. Zahar je skupaj s Kosmačem zapleten v poskušeni umor fašista Kureta v Ricmanjih.

Nikolaj **Kosmač** je rojen v Zabrežcu pri Dolini l. 1907. in je delavec. Italijansko govori jako slabo. Obtožen je, da je na navodilo Stanka Petarosa hotel ustreliti dolinskega fašista Kureta. Skupaj s Petarosem sta pri Sv. Jožefu oprezala z revolverjema na Kureta, skrita za nekim zidom. Njegov revolver pa se baje ni sprožil. Poskusil se je pa atentat tudi na fašista Fonda. Druge podrobnosti niso bistveno važne. Na vprašanje zagovornika glede duševnega stanja Kosmača odgovori predsednik, da je Kosmač sam, ki ima na sebi nek kazenski delikt od preje, duševno zdrav, da je pa bil njegov oče duševno bolan.

Zaslišavanje Stoke

Nato se začne zaslišavanje Štoke, ki bistveno vse priznava, kar je povedal že v preiskavi. On je doma iz Kontovela. Tudi on je udeležen pri šolskih požigih. Razen Jelinčiča in Špangerja imenuje ta obtoženec kot enega izmed aktivnih voditeljev organizacije Ukmarja. Pove tudi, da je bilo glavno pravilo organizacije to, **da se ima vsak ustreliti, kdor bi izdal tovariša oziroma skupno stvar.** Dolga debata se je vnela potem med predsednikom, obtoženci in Štokovim zagovornikom dr. Contrerasom glede tega, ali je organizacija razpolagala s tremi bombami ali s štirimi, pri čemer rezultira, da je prva bomba, ki ni razpočila, bila položena na Svetilnik, druga bomba je eksplodirala v uredništvu znanega tržaškega lista, tretja je bila namenjena za demonstrativni atentat pred jugoslovanskim konzulatom, eventuelno pa bi se bila uporabila za atentat na znanega Graziolija, četrta pa sploh ni še bila izdelana, pač pa bi se bila imela izdelati in, kakor je predsednik ironično pripomnil, v obliki v lep ovoj zavite budnice reprezentirati fašističnemu tajniku dr. Perusiniju kot darilo na nočno omarico.

Kosmač in Sirk

Nato se zasliši Jožef Kosmač, od katerega bi predsednik rad zvedel, kdo je umoril zakonca Marangoni v Ricmanjih. Predsednik namreč sumi, da sta bila umorjena od onih tajnosinih dveh neznancev v miličnih uniformah, ki sta bila na sestanku na Monte Spaccato in sta se potem podala v znano dolino, kjer so vasi Dolina, Boršt in Ricmanje. Tam so ju baje videli v nekem mlinu za olje ter v nekih barakah. Vendar se od Kosmača tozadevno ne da ničesar zvedeti.

Nato se zasliši Leopold Sirk, ki je bil svojčar karabinjer. Ta je akcionašem dal nekaj smodnika in okoli 30 zavojev patron. **Patrone so bile njegove.** Kakor ostali obtoženci, je tudi on razširjal slovenske liste in lepake. Kakor mnogi obtoženci, tudi on zanika, da bi bil član tajne organizacije, oziroma, da bi bil vedel za njene cilje.

Spreten kmet organizator

Prihodnji obtoženec je Lovrene Kac. Čeprav ga obtožnica dolži, da je bil načelnik neke celice revolucionarne organizacije, on to spočetka odločno taji. Predsednik pa sporoča, da se je v njegovi hiši nahajal cel arzenal orožja. Kac sam je kmet.

Njegove izpovedbe se morajo, ker ne zna italijansko, prevajati od sodnega tolmača gdčne Antoniete Ujčič, ki služi v pravosodnem ministrstvu v Rimu. Predsednik pravi, da je Kac v preiskavi priznal, da je bil član organizacije »Borba«, ki da je imela namen, da bi se julijska krajina od Italije odtrgala in se konstituirala kot samostojna republika.

Nato Kac prizna, da je bil res načelnik celice. Kot tak je organiziral trojke na raznih krajih, katerih člani se med seboj niso poznali. Izve se tudi, da je bil nameravan požig šole pri Sv. Ivanu. Kac je bil tudi na znanem sestanku na Monte Spaccato. Na Kureta da je streljal Zahar, Kuret je bil renegat, ki je delal Slovencem škodo.

Iz nadaljnjega zaslišavanja in križnega spraševanja se je posnelo, da Kac prav za prav ni zagrešil nobenega zločina, pač pa da je bil po priznanju predsednika Cristina samega izvrsten organizator in osebno jako pošten človek vprav neprekosljive kmečke zdrave pameti. Najhuje je Kac obremenjen po tem, ker je imel zalogo orožja. Tudi je imel nalog zrevolucionirati zaledja v slučaju mobilizacije, in sicer preoblečen v italijanskega vojaka. Kac dolžijo tudi komunistične mentalitete. Dejal je, da mu je Marušič rekel, da je prav za prav vrhovno vodstvo akcije bilo pri emigrantih v Parizu.

Zaslišavanje Valenčiča

Zatem je sledilo zaslišavanje Valenčiča, o katerem poročajo italijanski listi, da je ves čas bil zelo zamišljen in žalosten. Njegova zunanjost je skrbna in elegantna. Baje je premožen.

Kakor rečeno, je Valenčič priznal šele pismeno v spomenici, ki jo je napisal preiskovalnemu sodniku Montaltu 18. avgusta tega leta. V spraševanju prizna, da so vse tri bombe šle skozi njegove roke. Kakor znano, je Valenčič v svoji spomenici trdil, da je bombe dobival gotove od Vadnjala. Predsednik pa mu dokazuje, da je dal bombe izdelovati on, in sicer v delavnici svojega strica, veležagarja Urbančiča s pomočjo Urbančičevega mehanika. Materijal je lahko dobil na mestu samem. Stružnico je, kakor že omenjeno, potem v Trstu prodal.

Predsednik očita obtožencu, da je zaslužil na mesec 5000 lir in da pripada framasonom, kar pa Valenčič zanika. V nadaljnjem zaslišavanju se ne zve noben nov fakt niti kakšno novo pojasnilo, ampak se samo zopet po križnem zaslišavanju z Marušičem in Bidovcem skuša dognati iniciativa glede izdelovanja bomb, glede naročanja taistih in glede tega, kdo je omenjene tri, oziroma štiri atentate in poskuse zamislil, pri čemer Valenčič obtežaje predvsem Vadnjala, drugi obtoženci pa stvar razlagajo drugače.

S tem je zaslišavanje vseh obtožencev končano in se začne zaslišavanje oškodovanega očeta Nerija, ranjenih treh tipografov, oziroma delavcev in zastopnikov požganih šol. Pri tem zvemo na pr., da škoda, povzročena pri poskušenem požigu šole na Zgoniku, znaša vsega skupaj 1800 lir. Potem pridejo na vrsto priče.

Priče same uradne osebe

Poštni načelnik v Renčah Camillo Forte izpove, da so neznanci oropali pošto za 1055 lir. Napadalci so bili baje trije neznanci v miličnih uniformah. Izvršili so rop s skrajno hladnokrvnostjo v navzočnosti načelnika in uradnikov. Ko ga je predsednik vprašal, kaj je delal, ko so trije neznanci pospravljali denar, je dejal: »Drug drugega smo gledali, misleč, da gre za burko.« (Smeh med sodniki in v dvorani.)

Ivan Kuret, fašist iz Doline, pove, kako so nanj prežali in kako je srečno ušel smrti.

Dva kvestorja, ki sta za zaroto še le iz preiskave zvedela

Tržaški kvestor Laino samo potrjuje svoje **raporte,** ki jih je predložil prekemu sodu. Razlagal je, **kako je bila preiskava silno težka, ker se spočetka ni mogla najti niti najmanjša sled.** Izjavil je, da je policija prišla na sled revolucionarni organizaciji, ki je od leta 1928 »sejala strah in grozo po Julijski pokrajini«, **šele po znanih besedah, ki jih je izustil Španger** napram gospoj Frančeškin, ki jih je potem zaupno nekomu povedala, kar je potem zvedela policija. Tudi za sestanek akcionašev na Monte Spaccato je gospod tržaški policijski ravnatelj ali kvestor zvedel šele iz izpovedi obtožencev v preiskavi. Za to je namreč vprašal gospoda kvestorja odvetnik Matosel-Loriani in je policijski direktor potrdil, da je šele iz tega za ta važni sestanek zvedel.

Goriški policijski direktor Modesti je tudi šele iz procesa zvedel za organizacijo, ki je bila razpredena po goriški pokrajini.

Iz izpovedi ostalih prič zvemo tudi, da je škoda, povzročena po bombi, v poslopju, kjer se nahaja »Popolo di Trieste«, znaša 15.000 lir.

V Italiji take metode niso v rabi

Ostali karabinjerji kot priče tudi ne povedo ničesar novega, česar ne bi bilo v njih raportih. Pri tej priliki predsednik Cristini poudarja, da so obtoženci po svoji lastni izpovedi izpovedali vse prostovoljno in da niso bili prisiljeni; »sploh v Italiji,« pravi predsednik, »take metode niso v rabi«.

Direktor Banca d'America e d'Italia Galdini izpove, da se je njegov uradnik Marušič vedno vedel popolnoma korektno, tako da je imel vanj polno zaupanje.

Avtomobilist Karel Koren, na kojega avtomobilu je prinesel Valenčič iz Bače v Trst bombo, ne ve nič povedati, ker ni vedel, kaj vozi.

Sedemdesetletna šivilja Marija Lončar, katera bi bila morala atentatorje na stopnicah predništva »Popolo di Trieste« videti, **se ne spomnja ničesar.**

Bivši šef-urednik »Popolo di Trieste« Leo Reja nove samo to, da je dobival grozilna pisma. Pravi, da je v momentu, ko se je čul pok eksplozije, sedeč pri svoji uredniški mizi in pisoč nek članek, zapisal ravno besedo: »Razorožitev« (veselost).

Grof Nardini-Saladini bivši direktor lista »Popolo di Trieste«, začenja govoriti o svojem delovanju zoper »slovensko nevarnost v Julijski krajini«, nakar ga predsednik ironično prekine, češ, da so se med procesom, kateremu priča ni prisostvoval, slišale še bujše stvari, in ga prosi, naj preide k bistvu. Nato ne pove direktor nič drugega, kakor da je list dobival grozilna pisma.

Polkovnik Pitassi, vojaški izvedenec, komandant artiljerijske šole v Nettunu, razlaga samo ustroj uporabljenih bomb.

S tem je bilo zaslišavanje obtožencev in prič končano.

Zadnji dan razprave - Predlog državnega tožilca

Trst, 5. sept. (Od našega poročevalca.) Na današnji dopoldanski razpravi je predlagal državni pravdnik komendator Dessy naslednje kazni: Bevk 7 let, Ciril Kosmač 5 let, Manfreda 9 let, Sofija Frančeškini 5 let, Pertot 7 let, Sirca 4 leta, Čač 8 let, Josip Kosmač 7 let, Nikolaj Kosmač 25 let (najmanjša kazen 20 let), Štoka 18 let, Rupelj in Obad 20 let. Smrtno kazen pa je **predlagal za Špangerja, Miloša, Bidovca, Marušiča in Valenčiča.**

Govor drž. pravdnika

»Fašizem je podpiral slovenske šole in pospeševal nacijonalno slovensko življenje!!«

Državni pravdnik je navajal v svojem pledoverju: Italija je prišla v nove province z naj boljšo voljo, da sodeluje z novimi državljani. Majhna skupina agitatorjev da se je postavila proti vladi. Fašistična vlada, **ki je prej podpirala slovanske šole in pospeševala nacijonalno slovansko življenje,** je bila prisiljena, razpustiti vsa slovanska društva! Mala skupina nezadovoljnih je nato začela boj proti fašizmu in proti italijanski domovini. Stopila je v zvezo s sovražniki fašizma in s protifašistično centralo v Parizu ter z njo delovala v sporazumu.

Državni pravdnik je nato opisoval organizacijo slovanskih protifašistov in zločine posameznih obtožencev. Podrobno je opisoval delovanje vsakega obtoženca in njegove zločine. Obtožencu Mirošu, ki je jugoslovanski državljan, je očital, da je zlorabljal italijansko gostoljubnost skupno z Bidovcem, ki je služil v italijanski vojski, in z njim vršil zločine. Obrnjen k Bidovcu je rekel: »Kaj bi storili vi, če bi vas domovina poklicala k orožju? To vem čisto točno, ker ne pozabim, da obstojajo trojke in da delujejo komitaši, ki bi se razširili v zaledju italijanske vojske.«

Dalje je državni pravdnik obširno opisoval priprave in izvršitev atentata na uredništvo »Popola di Trieste« ter opozarjal na koncu še posebej na sokrivdo soobtoženih.

Govori zagovornikov

Po govoru državnega pravdnika, ki je predlagal smrtno kazen za pet obtožencev, za druge pa večletno ječo, se je razprava prekinila za četrt ure. Ko se je zopet otvorila, so govorili zagovorniki obtožencev, in sicer dr. Zennaro za Bidovca in Miloša, dr. Matosel-Loriani za Pertota, dr. Bologna za Obada, Manfreda in Josipa Kosmača, dr. Chersich za Širco in Marušica, dr. Contreras pa za Nikolaja Kosmača, Špangerja, Zaharja in Valenčiča, dr. Giannini pa za Ruplja, Cirila Kosmača, Časa in Frančeškinijevo. Govori zagovornikov, ki so bili zelo kratki, so se končali ob 8 zvečer, nakar se je sodišče umaknilo k posvetovanju, da izreče obsodbo.

»Vorwärts«, 5. septembra

piše sledeče: »Dovolj je znano, da so bili jetniki v tržaških zaporih mučeni. Znano je, da se tamkaj izsiljujejo »priznanja« z mučenjem, kakor je vtikanje nog v vrelo vodo, mečkanje spolovil in ruvanje nohtov. **Že to dovolj pove, da s omed preiskavo umrli trije zdravi mladi ljudje.**

Razumljivo je, da skuša fašistična vlada slovensko gibanje, ki ga je sama povzročila, označiti kot od Jugoslavije plačan pokret. V resnici pa gre za pravo ljudsko gibanje, ki hoče svobode in pravice.

Kar se vrši pred tržaškim sodiščem, **ni sodnijski postopek,** ampak epizoda zgodovinskega boja. **Vsi sodniki pripadajo fašistični milici.** Oni nosijo in poosebujejo bodalo in knuto stranke, ne pa državne justice.«

XIV. ZAGREBAČKI ZBOR

13.—22. IX. 1930

SPLOŠNI MEDNARODNI VELIKI VZORČNI SEJEM

specijalnimi sejmi za

1. stavbarstvo
2. hotele, sobe in kuhinje
3. Prehranbeno industr.
4. tekstil in koni. krzna
5. usnje
6. papir
7. poljedelstvo

Razen tega se vrši tudi razstava in sejem plemenske živine

domače 13. in 14. IX., inozemske 20. in 21. IX.

Na železnicah in parobrodih 50% popusta za obiskovalce in blago (brezplačen povratek)

Veliki politični izgredi v Smirni

Carigrad, 5. sept. as. Ko je prišel včeraj v Smirno ustanovitelj nove opozicijske stranke Feti bej, je prišlo do resnih uličnih izgredov med njegovimi pristaši in policijo, ki je imela nalogo preprečiti razobešanje zastav. Ogorčena množica je vrgla 3 policiste v morje. Aretiranih je bilo 300 oseb. Listi, ki so na strani Izmet Paše, očitajo turškim nameščencem francoskega konzulata, da so se udeleževali organizacije teh demonstracij. Ti listi tudi navajajo, da posebno pristaniški mesti Carigrad in Smirna zelo trpita radi sedanje nacijonalno gospodarske politike Izmet Paše in pričakujejo izboljšanja od Feti beja. Vendar so njegovi pristaši v manjšini proti množici anatolskih kmetov, ki so pristaši Izmet Paše, tako da Feti beju nikdar ne bo mogoče vreči Izmet Pašo.

Zeppelin obišče Moskvo

Moskva, 5. sept. AA. Zrakoplov »Grof Zeppelin« bo pristal na srednjem moskovskem letališču. Zastopniki sovjetskih oblastev so odpotovali v Berlin, da se vkrcajo na zrakoplov. »Grof Zeppelin« bo odplul v Moskvo 10. septembra. Sovjetska civilna in vojaška letala mu bodo letela nasproti.

★ *Naval krvi,* srčna tesnoba, zasopljenost, plašljivost, živčna razdražljivost, otožnost, migrena pomanjkanje spanja se morejo s *»Franz-Josef«*-grenčico kmalu odpraviti. Znanstvene ugotovitve potrjujejo, da se *»Franz-Josef«* voda uporablja z najboljšim uspehom pri najrazličnejših okoliščinah zaprtja. *»Franz-Josef«*-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz dežele lesenih žlic in rešet

Ribniška suha roba na razstavi

Dolenjevaški župnik Karl Škulj, duh. svetnik, bivši nar. poslanec, ki ima veliko zaslug za razvoj domače obrti v ribniški dolini.

Ljubljana, 5. septembra.

Ribničan s krošnjo »sühe« robe na hrbtu, večjo, kot pa je bil sam, je bil včasih pogostejša prikazen po krajih izven ribniške doline, kakor pa dandanes. Seveda Ribničani so napredovali — in kdo naj med našim tako malo podjetnim narodom napreduje, če ne Ribničani — pa so prodajo svojih lesnih izdelkov bolj organizirali, tako, da mnogo »sühe« robe prodajo sedaj razne trgovine in komisije. Pa kljub temu je Ribničan s krošnjo na hrbtu še vedno zvest tovariš naših cest. Od vasi do vasi roma in je med vrstami krošnjarjev najbolj simpatičen, ljudje ga najraje sprejemajo. Vedo: mož iz Ribnice je poštenjak, temu je zaupati in pa s v o j e blago prodaja, iz prve roke in doma napravljeno.

Vsak Kranjec ali Štajerc se takoj spomni, če sliši ime Ribničan ali Ribnica na neštete dovtipe, ki krožijo med našim ljudstvom. Kajpak, humor je zloben in narodna duhovitost si je morala izbrati gotove rojake, da strese nad njimi svoje domisleke ali pa prenese nanje dovtipe, ki so si jih ljudje v Evropi Bog ve kdaj že izmislili in so sedaj last vseh narodov. In kdo naj bi bil bolj primerna tarča, kot šegavi, prebrisani in tudi nase ponosni Ribničan, ki prehodi vse kraje, ga povsod poznajo in ga imajo vsi radi. Saj že njegovo narečje sili ljudi, ki govore druga narečja, na smeh. Pa je to narečje le lepo, saj ga govori v raznih varijantah približno sedmina Slovencev, od sedanje italijanske meje, pa južno Ljubljane, barja skoro do Save in Gorjancev. Zvočni, mehki, pojoči vokali so lastnost tega narečja. Saj skoro ne pozna to narečje čistih vokalov, temveč le pol in dvoglasnike, v širino raztegnjene. In to narečje je bilo tudi mati slovenskega književnega jezika.

Dovtipi na Ribničane so pač samo — dovtipi. Le malokje imajo ljudje toliko naravne inteligence in toliko iznajdljivosti, kakor v ribniški dolini. Če si kdo le more pomagati v življenju, Ribničan si prav gotovo. Le poglejmo, kako vneto so se sedaj vrgli na živinorejo, zlasti na rejo bikov. Pa v raznih mestnih poklicih je sorazmerno dosti Ribničanov in tudi med inteligenco so častno zastopani.

Trše je bilo pred mnogimi stoletji za zaslužek, kakor dandanes. Kmet, plemič, gospod, bili so skoraj edini poklici. Ribničani niso mogli živeti od svojega polja, treba se je bilo ozreti za drugim zaslužkom. In pričeli so z domačo obrtjo. Lesa so dajali dovolj gozdovi okoli ribniške doline, tako je nastala ribniška obrt suhe robe. Osem, devet stoletij datira nazaj, redila je neštete rodove in še danes se krepko razvija. Gospod župnik in bivši narodni poslanec Karel Š k u l j pa vodi ribniško strategijo in ekspanzijo sühe robe kot pravi general.

Sedaj, ko so si Ljubljanci zmislili, da prirede razstavo lesa in gozda in vsega, kar je v zvezi z gozdovi, so se Ribničani takoj zmislili, da spadajo tudi oni zraven. Preuredili so na velesejmu cel paviljon v pravi grad žlic in rešet.

Ljudje, radovedneži, kakor da ne bi še nikoli videli lesenih žlic in rešet, pa hodijo in občudujejo, kaj vse so si izmislili britni Ribničani.

Nad vrati visi spretno sestavljen grb iz rešet in žlic. O, ti ki vstopiš, nič se ne boj! Same prijazne reči boš videl. Najprej lesene igračke za otroke: valjci, žličke, vilice, posodice. Ribničani so jih lep kup podarili visokim kraljevim otrokom in z Bleda poročajo, da imajo naši kraljeviči z njimi dosti veselja, da sedaj še za druge igrače ne marajo.

Ali življenje ni igra, življenje je resno in zahteva resnih žlic, kuhalnic, rešet, škafov . . .

»Jest bistre sem glavje
pa žlice imam novje«

zatrjuje tekst pod ilustracijo slovite ribniške himne. Pa je res lep pogled na te zbirke žlic, vilic (lesenih!), kuhalnic, krušnic, vevnic, mlekarskih mešalk, nečk, lopat, putrgov, škafov, čebrov, brent, panjev. Vse je lepo sortirano, povsod povedano, kje delajo to, ali v Ribnici ali v Sodražici, ali na sosednjih Blokah in celo v Sv. Vidu nad Cerknico.

Vse je skrbno izdelano. Ribničani niso vzeli patenta na svoje lesne izdelke, ker se ne boje konkurence. Zato so tudi pokazali, kakšen je proces, predno nastane iz kosa lesa žlica ali kuhalnica. Po pravici pravi druga kitica:

»Jest mojster sem od žlic
čebrov, k'blov, k'blic.«

Tu so rešeta in sita. Stara mamica je prve dni na razstavi pletla dna rešet in zatrjevala, da jih splete po 30 na dan.

Posebna tabela jedrnato opisuje zgodovino te obrti s »sühe robe«. S posebnimi odredbami sta jo potrdila in ji dala pravice cesar Friderik III. leta 1492 in Marija Terezija leta 1755.

Sedaj pa smejo Ribničani krošnjariti po vsej Jugoslaviji in na podlagi posebnih koncesij, za katere si je g. župnik Škulj kot poslanec zelo trudil, tudi v Avstriji in v Julijski Benečiji ter Furlaniji.

»Potem so šl' po svajt
pozim' inu polajt,
pa ne samu možje,
kar l a j z e inu grje.
Križem svajt su se podal
sühe ruobo ponüjal,
vsa majsta in vasi
so z žlicami obšli.«

Krošnja, ki kraljuje na častnem mestu v razstavi, je res simbol podjetnosti Ribničanov.

Za javno moralo

Krški škof dr. Josip Srebrnič je to poletje za vernike svoje dieceze izdal list, v katerem ostro graja in obsoja nemoralno vedenje v javnih kopališčih ob krški obali. Kar se tu dogaja, so pojavi najnižje nekulture. Škof je na svojo veliko žalost moral odrediti, da so v sezoni kopanja cerkve podnevu zaprte; zakaj kopališki gostje, moški in ženske, nimajo obzira niti pred božjim hramom: bili so tako brezsramni in drzni, da so v kopaliških kostimih prihajali v cerkve in profanirali Gospodovo svetišče.

Mestna uprava belgrajska je l. 1927. in zopet l. 1929. izdala naredbo o vedenju v kopališčih, veljavno za Belgrad, Zemun in Pančevo. Po tej naredbi se moški in ženske ne smejo skupaj kopati. Oddelki za kabine morajo biti popolnoma ločeni za moške in za ženske. Obleka za kopanje mora biti povse dostojna: tudi pri moških mora segati preko prsi. Prepovedano je v obleki zo kopanje hoditi zunaj kopališča.

Škof Srebrnič se je ponovno obrnil do pristojnih oblasti, a brez uspeha: ni mogel doseči, da bi veljalo za Krk, kar velja za Belgrad. Posledice nemoralnega vedenja se že kažejo med domačini, najbolj med onimi, ki se hočejo šteti med izobražene. Po zgledu tujcev se vdajajo kultu nagote.

Umor radi ljubosumnosti

Ljubljana, 5. septembra.

Danes zjutraj se je izvršila na Jesenicah pretresljiva tragedija zaradi ljubosumnosti in katere žrtev je postal 26-letni pripravnik finančne kontrole Janko M a l o v i č, doma iz Novega mesta. Med Malovičem in njegovim tovarišem, 27-letnim Rudolfom B o d l j a j e m, je vladalo že nekaj časa napeto razmerje zaradi nekega dekleta.

Danes zjutraj je imel Bodlaj službo. Prišel je ob 6 v spalnico v poslopju, kjer stanuje in uraduje finančna straža. Vprašal je Maloviča: »Povej, Janko, je li res, kar govore ljudje, da hodiš za mojim dekletom?« Malovič je izvlekel iz žepa beležnico in jo pokazal Bodljaju. V beležnici so bili zapisani datumi vseh sestankov.

Bodlaj je brez besede odšel in se vrnil s službeno puško, jo naperil na Maloviča in sprožil iz razdalje 15 metrov. S krikom se je Malovič zgrudil. Bil je ranjen v prsa, tik nad srcem. Z jutranjim brzovlakom je bil ranjeni Malovič prepeljan v Ljubljano. Ko ga je reševalni avto prepeljal s kolodvora v bolnišnico je bilo Malovičevo stanje že brezupno. Kri je brizgala na daleč v močnih curkih iz njega. Vsaka zdravniška pomoč je bila brezuspešna in Malovič je ob 1 popoldne v bolnišnici umrl. Bil je do zadnjega ves čas pri polni zavesti. Zdravniki so ugotovili, da mu je strel predrl žilo odvodnico, dva centimetra nad srcem.

Rudolfa Bodljaja so orožniki aretirali. Pri aretaciji je bil zelo potrt in je pri zaslišanju obžaloval svoj zločin. Ob dveh popoldne je bil prepeljan v sodne zapore v Kranjsko goro, kjer je bila proti njemu uvedena sodna preiskava.

Jos. Kukec, ki je bil pri zadnjem dogodku na meji med Postojno in Rakekom ustreljen in v Postojni pokopan.

Dvojni umor pri Semiču

Starka in 10 letna deklica najdeni umorjeni.

Metlika, 5. sept.

Na Sodjem vrhu stoji samotna lesena kočica nad 200 m oddaljena od najbližjega soseda. T tej koči je žicela kot užitkarica 78 letna Helena I v e c. Z njo je živela tudi 10 letna deklica iz njenega sorodstva. Dolgo časa je ni že nihče opazil, toda ker je pogosto zahajala v Mirnopeč k svojim sorodnikom, zato se nikomur posebno čudno zdelo, da je ni nikjer videti. Snoči ob 10 zvečer pa je prišel oče deklice, ker se mu je čudno zdelo, zakaj da ne pride domov, ko se je že začela šola.

Našel pa je v koči grozen prizor. Obe je našel mrtvi in vse je kazalo, da sta že dolgo mrtvi.

Danes je bila pozvana sodna komisija iz Metlike, ki je ugotovila na podlagi poizvedovanj in na temelju ogleda, da se je na tem izvršil gnusen zločin in dvojni umor. Na deklici se pozna, da je bilo storjeno nad njo nasilstvo. Ugotovili so nadalje, da je že več kot tri tedne, odkar se je izvršil zločin. Poslednjič so ženo videli pred 26 dnevi.

Zločinec je najbrže sodil, da ima žena najbrže več denarja, ker je spomladi prodala nekaj gozda, poleg tega je izvršil pa še nad deklico živalsko nasilstvo.

Zaprtje, lenost črev

je vzrok mnogih bolezni. Dve do tri **Artin-dražeje**, zvečer vzete, povzročijo zjutraj lahko, pravilno izpraznjenje. Dobiva se v lekar. po 8 Din za škatljo.

Vzajemna zavarovalnica
v Ljubljani

se preseli v svojo novo palačo na vogalu Miklošičeve in Masarykove ceste, poleg glav. kolodvora.

V torek 9. septembra 1930

prične poslovati v novih prostorih, vhod z vogala po glavnem stopnišču v prvem nadstropju

Komunistični proces v Mariboru

Izpred mariborskega velikega senata.

Maribor, 5. septembra.

Pred senatom petorice se zagovarja danes sedem obtožencev in sicer 41 letni ključavničar drž. železnic Josip Z u p a n c iz Studencev, 42 letni pomožni delavec ter bivši občinski svetnik in oblastni poslanec Andrej Č a n ž e k iz Maribora, 40 letni pomožni delavec drž. žel. Ivan P š e n i č n i k iz Maribora, 50 letni strojni delavec drž. žel. Anton L e k š a iz Studencev, 35 letni železniški sluga Henrik W e i n g e r l iz Studencev, 48 letni kotlar drž. žel. Filip R e b e r n i k iz Studencev ter 30 letni brivski mojster Nikola N o v a k o v i č, stanujoč nazadnje v Studencih, Slomškova ul. 9. Vsi se obtožujejo zločinstva po čl. 1, točki 2 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi.

Obtožnica

je zelo obsežna ter vsebuje 17 tipkanih strani. Obtožnica pripoveduje, da so obtoženci v letih 1928. in 1929. bili člani komunistične organizacije Jugoslavije, in sicer Zupanc kot predsednik, Pšeničnik pa kot tajnik organizacijske enote v Studencih, ostali kot člani posameznih komunističnih celic v Studencih in na Teznu. Tudi se obtožujejo, da so pomagali organizaciji »Rdeča pomoč«, ki ima v svojem programu propagando komunizma, s tem, da so nabirali za njo denarne prispevke.

Tajni sestanki komunističnih celic.

Zelo obširno razpravlja nato obtožnica o tem, kako so prišli na sled komunistični propagandi. Glavno vlogo je igral pri tem ključavničar drž. žel. Ivan P e č n i k, ki je prišel v Maribor marca meseca l. 1928. Po predlogu nadzornika policijskih detektivov Antona P a v l e t i č a je postal policijski zaupnik z nalogo, da pomaga pri zasledovanju komunistov. Pečnik se je res izdajal med delavci za komunista ter se tudi pomešal med komuniste in o njih gibanju stalno poročal policiji. V začetku marca 1930 pa je podal komisarju obmejne in železniške policije v Mariboru Jakši S t a n i č u obširen referat o gibanju mariborskih komunistov. V smislu njegovega poročila se je Pečnik udeležil prvega komunističnega sestanka julija ali avgusta 1928. Na omenjenem sestanku, ki mu je predsedoval Z u p a n c, se je razpravljalo o naši propagandni šoli za inozemce v Moskvi, ki naj bi se je udeležil Pečnik, ki pa te ponudbe ni maral sprejeti. Nedolgo potem se je vršil v gozdu med Studenci in Limbušem drugi sestanek, na katerem je imel v smislu Pečnikovih izpovedb glavno besedo Novakovič. Ob tej priliki so dobili člani posameznih celic številke, razen tega pa tudi tajna imena, za katera so vedeli samo člani posameznih celic. Takih sestankov je bilo več, ki se jih pa Pečnik radi službene zaposlenosti ni mogel vseh udeležiti.

Tri tajne celice.

Pečnik je nadalje izpovedal v smislu navedb obtožnice, da je obstojala v Studencih komunistična celica, ki ji je načeloval Zupanc. Ko je omenjena celica narasla na 10 članov, se je delila v dve. Druga celica je imela svoje shajališče na Tržaški cesti.

Hišne preiskave.

Obmejni komisar Jakša Stanič se je takoj po navedenih dobljenih informacijah prepričal o verodostojnosti Pečnikovih navedb s tem, da je odredil hišne preiskave. Dne 11. marca t. l. je bila izvršena hišna preiskava v delavnicah drž. žel. in sicer na prostoru, kjer je opravljal svoje delo obdolženi Zupanc. Res so se našli nekateri spisi kakor »Klasna borba«, »Srp in čekić« ter razni letaki. Naslednjega dne so se izvršile hišne preiskave pri ostalih obdolžencih. Razven pri Novakoviču so ostale tri hišne preiskave brez uspeha.

Zaslišavanja.

Na podlagi tega je mariborsko policijsko predstojništvo pričelo z zaslišavanjem posameznih obdolžencev. Zupanc je v glavnem priznal vse, kar je bil izpovedal Pečnik; ni pa povedal, kako je bila komunistična organizacija urejena. Obtoženca Pšeničnik in Lekš se glede navedb ujemata z Zupancem, dočim zatrjuje Weingerl, da na omenjenih sestankih ni bilo govora o komunistični propagandi. Novakovič pa sploh ne priznava ničesar. Čanžek je v bistvu izpovedal isto kakor Zupanc ozir. Pšeničnik in Lekš, omejil je pa svoje izpovedbe na dobo pred 6. januarjem.

Pred sodiščem

pa so obdolženci v smislu obtožnice preklicali vse svoje prejšnje navedbe, vkolikor so vsebovale kako priznanje. Zupanc se zagovarja, da mu je bilo vse to, kar je navedel na policijskem komisarijatu, izsiljeno. Glede literature, ki so jo našli na njegovem prostoru v delavnici drž. žel., meni, da mu je bila podtaknjena. Pšeničnik in Lekš pa sta izpovedala, da se vse njune navedbe nanašajo na dogodke pred l. 1924. Weingerl, Rebernik in Novakovič vztrajajo pri tem, kar so navedli pri policijskem predstojništvu. Čanžek pa se zagovarja, da se vse, kar je navedel pri svojem zaslišanju dne 14. marca t. l. nanaša na socialistično udejstvovanje. Končno da je podpisal zapisnik, ne da bi mu ga prečitali.

V razpravni dvorani

Za obravnavo je vladalo v Mariboru zelo veliko zanimanje in je bila razpravna dvorana ves čas čisto napolnjena občinstva. Obravnavi je prisostvoval tudi predsednik okrožnega sodišča dr. Žiher; nadalje je bilo opaziti med občinstvom številne predstavnike bivših strank v Mariboru in policijske uslužbence. Razpravi je predsedoval sodnik okrož. sodišča Lenart; Vejnar, Kolšek, dr. Ažman in Štrukelj prisedniki. Obtožbo je zastopal namestnik drž. pravdnika Sever; zapisnikar Verstovšek. Po prečitanju obtožnice se je pričelo zaslišavanje posameznih obtožencev, ki so tudi pred senatom vztrajali pri izpovedbah, podanih pred preiskovalnim sodnikom. Zanikujoč vsako sodelovanje pri komunistični propagandi, v kolikor se je v smislu Pečnikovih izpovedb nanašalo na tajno propagando po posameznih komunističnih celicah. Posebno zanimivo je bilo zaslišavanje bivšega občinskega svetnika ter oblastnega poslanca A. **Čanžeka.**

Predsednik: »V zapisniku obmejnega policijskega komisarijata stoji, da ste se vi odločili, da boste vse po pravici izpovedali, ker nočete biti komunist.«

Čanžek: »Tega nisem jaz nikdar izpovedal.«

Preds.: »Tudi stoji tukaj v zapisniku, da ste priznali komunistično delovanje po tajnih celicah v Studencih, na Teznem in Rušah ter o ustanovitvi posebnih komitetov za koroško in meljsko predmestje.

Obtož.: »Tega nisem nikdar dejal.«

Preds.: »Pa kako je moglo potem to priti v zapisnik?«

Obtož.: »Vse, kar sem jaz izpovedal pred obmejnim komisarjem, se je nanašalo na čas pred 1. januarjem 1929, ko je bilo moje delovanje docela zakonito. O celicah jaz nisem govoril, ampak samo o volilnih odborih ob priliki državno zborskih volitev 1927.«

Pred.: »Ali je to vaš podpis na zapisniku?«

Čanžek »Je.«

Preds.: »Pa kako ste se potem mogli podpisati, če se besedilo zapisnika ni skladalo z vašimi izpovedbami?«

Čanžek: »Ker sem g. komisarju in ostalim uradnikom čisto zaupal.«

Preds.« »In glede tistih vaših zaupnikov pri policiji in orožnikih?«

Čanžek: »Nisem ničesar izpovedal.«

Preds.: »V zapisniku je notri.«

Drž. pravdnik: »Torej vi priznavate, da je to vaš pristen podpis na zapisniku.«

Čanžek: »Priznavam.«

Drž. pravdnik: »Pa kako je potem mogio priti do tega, da je besedilo zapisnika čisto drugačno nego vaše izpovedbe.«

Čanžek: »Ne vem.«

Drž. pravdnik: »Ali niste poslušali, kaj je g. komisar diktiral uradniku?«

Čanžek: »Sem.«

Drž. pravdnik: »In je diktiral ravno tisto, kar ste vi izpovedali?

Čanžek: »Ravno isto.«

Drž. pravdnik: »Kdo se je prvi podpisal na zapisnik?«

Čanžek: »Jaz.«

Drž. pravdnik: »Kako je potem mogoče vse to?«

Čanžek — molči. Poseže vmes prisednik dr. **Ažman** z vprašanjem na Čanžeka:

»Ali mislite, da je uradnik, ki mu je komisar diktiral vaše izpovedbe, tipkal čisto nekaj drugega kakor ste vi izpovedali?«

Čanžek: »Mogoče; mogoče pa je tudi, da je bil pripravljen še drug zapisnik.«

Drž. pravdnik: »Zakaj ste vi dejali g. Miliču, naj ja pazi, da se bo vse napisalo tako kakor boste izpovedali.«

Čanžek: »Ker sem že imel s takimi stvarmi slabe skušnje.«

»Drž. pravdnik: »Preje ste pa dejali g. predsedniku, da ste g. obmejnemu komisarju in njegovim organom čisto zaupali.«

Razprava se je opoldne prekinila. Po zaslišanju obtožencev so bile zaslišane njihove žene, nekatere izmed njih so jokale in ihtele. Proces se je ob 6 zvečer prekinil in se jutri ob pol 9 nadaljuje.

Pred obnovitvijo mostu pri Dup'eku

Maribor, 5. septembra.

V začetku oktobra bo slovesna otvoritev; včeraj so si zastopniki posameznih listov ogledali gradbena dela pri dupleškem mostu, ki gredo h koncu. Ob tej priliki jim je dal načelnik Okrajnega cestnega odbora mariborskega Fr. Ž e b o t podatke, ki se nanašajo na novozgrajeni dupleški most:

Že pred vojno je nameravala avstrijska uprava zamenjati brod z mostno konstrukcijo. Po vojni in sicer l. 1927. so vprašanje gradnje tega mostu sprožile prizadete občine. Dne 1. februarja 1928 se je na licu mesta že vršila komisija, ki jo je sklical mariborski oblastni odbor in ki je prišla do zaključka, da je teren pri dupleškem brodu za zgradbo mostu primeren. Za gradnjo naj bi prispevali Okrajni zastop mariborski, prizadete občine, oblastni odbor in pa država. Tudi je prevladalo mnenje, da bi naj bil most iz lesa, ki bi trajal kakih 30 let, nakar naj bi se v zvezi z regulacijo Drave rešilo tudi vprašanje defenitivnega mostu pri Zg. Dupleku. Izdelavo načrtov je prevzel mariborski Okrajni zastop. Načrte je izdelal inž. Janez U m e k. Potem so se pričela gradbena dela, ki so se oddala najcenejšemu ponudniku tesarskemu mojstru F. Spesu, ki je 18. decembra 1929 pričel z delom.

Most je dolg 136 m; širina mostu 6 m; preko mostu pojde lahko 12 tonski cestni valjar ter istočasno zavozijo lahko na most 8 tonski vozovi, kolikor jih gre na njega. Most nosi 139 pilotov povprečne dolžine 13 m, prereza 26 × 26 cm. Posamezne pilotne brane so zvezane z vijaki z lesenimi kleščami, za katere se je porabilo 168 tramov, dolgih povprečno 8.60 m. Vzdolž mostu je položenih 117 tramov vzdolžnikov po 12 m dolgih in prereza 30 × 30 cm. Les je z malimi izjemami hrastov; le izjemoma se je porabilo nekoliko mecesnovih tramov. Skupna kubitura lesa znaša 600 kub. metrov. Vzporedno z gradbo mostu pa je šla gradnja dovozne ceste, ki jo gradi v lastni režiji Okrajni cestni odbor mariborski. Navozilo se je 4000 kub. metrov nasipnega materijala; 400 kub. metrov kamna in 300 kub. metrov gramoza.

Stavbno vodstvo pri gradnji mostu je bilo v rokah inž. J. Umeka, inž. A. Stergarška in cand. ing. A. Soberla. Celokupni stroški za most znašajo 1,367.881.33 Din; od tega je že sedaj plačanih 938.271.71 dinarjev.

Kaj pravite?

Ljudje po navadi nismo prijatelji kritike, Slovenci pa še manj. Toliko stvari se dogaja v našem javnem življenju in nikjer ne opazimo nobene poštene volje do kritike, kakor, da bi bilo vse to, kar se dogaja, piše ali govori, res samo ob sebi že tako dobro, da se ne potrebuje kritike. Edina izjema in morda zadnje zatočišče za svobodno kritiko je kvečjemu še pravo leposlovje.

Pa vse naše javno življenje ni tako, da ne potrebuje kritike, prej je res, da je mnogo stvari takih, ki zdrave in objektivne kritike ne preneso. Vzrok pomanjkanju kritike in tudi kritičnega čuta pri Slovencih je pomehkužena vzgoja našega naroda v javnem življenju prejšnjega stoletja. Res je bil tu velika, a žal osamljena izjema France Levstik, ali kaj je mogel on proti vsem tistim, ki so si upali braniti vse, karkoli se je v javnosti godilo.

Tako smo rastli Slovenci ob absolutnem pomanjkanju kritike v dvajseto stoletje in zaman sta skušala Cankar in Krek iz nas napraviti kritično misliče ljudi. Tako živimo sedaj v času, ko sploh javne kritike ne poznamo in ne čutimo niti potrebe po njej. Ali kritika mora biti! Brez kritike ni življenja in ni dela. To našo akritičnost moramo absolutno odpraviti. Vzgojiti moramo nov naraščaj, ki bo zmožen in ki bo pripravljen kritično misliti in se bo upal svojo kritiko izrekeli tudi tedaj, ko kritika dostim ne bi bila dobrodošla in bi kudo bolela.

Dr. Ivan Hubad
zobozdravnik v Škofji Loki
ne ordinira od 9. do 20. sept.

Koledar

Sobota, 6. septembra: Cahrilja: Peregrin.

Osebne vesti

— **Poročen** je bil minuli četrtek v Radovljici g. prof. Milko Jeglič z gospodično Cirilo **Kleindienstovo** iz Predtrga pri Radovljici. Poročal je ženinov mlajši brat trebanjski g. kaplan Slanko J. Novoporočencema obilo sreče in božjega blagoslova.

— **Državni izpit iz glasbe.** V jesenskem terminu se vrši na državnem konzervatoriju v Ljubljani državni izpit iz glasbe. Kandidati naj se prijavijo s posebno vlogo ravnateljstvu državnega konservatorija v Ljubljani do 1. oktobra 1930. Kolekovani prošnji morajo prediložiti vsa spričevala, dalje kratek potek njihovega glasbenega študija z navedbo del, ki so jih v zadnjem času študirali. Izpit je pismen in ustmen ter se bo vršil nato med 15. in 20. oktobrom t. l.

— **Sodniški izpit** sta včeraj napravila P o l j a n e c, sodniški pripravnik v Novem mestu z dobrim uspehom, in T o m c, sodniški pripravnik v Ljubljani, s pravdobrim uspehom.

Novi grobovi

† V Kamniku je umrla Marija Kouc, stara 87 let. Pogreb bo danes ob 4 popoldne.

N. v m. p.!

Atesti zdravniških kapacitet potrjujejo vsestransko zdravilnost
Sisačke mineralne vode
To je merodajno.
Tudi Vi bote v interesu svojega zdravja pili samo zdravilno
Sisačko mineralno vodo

Naš praznik

K blagoslovitvi Prosvetnega doma na Jesenicah.

Naš praznik, da nas ne bi ogrel, da nam ne bi srca napolnil s kipečim veseljem, da iz njega privre solnčna pesem hvalnice Bogu vsemogočemu in vsedobremu!

Desetletnih sanj naših mož in žena, najboljših fantov in deklet veliki cilj stoji pred nami v snovi in resnici. Dograjen je nov, impozanten dom, pripravljen, da nas sprejme pod svoj gostoljubni krov, vse, ki se borc za Resnico večno in Ljubezen nestrohljivo. Dan naš je to, dan zmage naših nad in naših upov.

Kakor iz groba se je ječe dvignila boječa misel: »Nov dom postavimo« — in vsa svetla je pred nami bdela, kakor zvezda vodnica delu dolgih let in danes kakor solnce žari in izpričuje nam in zanamcem in slovenski domovini naš idealizem, našo zmagujočo vero.

Iz sebe smo zajeli, iz notranje moči smo rastli. Nihče nas ne podpira kakor Bog! In iz Njega je solnce in iz Njega je rast, da sovrag imena božjega ves nizek zastira oči — resnici dneva: naši zmagi.

Hvalnice Bogu vsemogočnemu in vsedobremu! Mi nismo nič, le On je vse in Njemu vse in Njega povsod!

M i h o č e m o p o v s o d B o g a! Ne pustimo ga izriniti s sveta, ne iz mest, ne iz trgov in tudi ne iz naših vasi. Njegovih žarkov kmečki izbi, Njegove ljubezni delavski bedi, Njegovega žezla gospodi vladarski, Njegove pravice družbi človeški!

Čeprav smo prah in vse slabosti njega z njim mi nosimo s seboj, še prah ob žarkem solnčnem dnevu zaraja v zrak in zaiskri. In mi do dneva naše dograditve in posvetitve prežarjeni hitimo vsi, da bo ta naš dan lep in čist in mogočen in svetel, kakor so svetli in prelestni naši ideali ter njih p r a v e č n i v z o r.

Hiše sredi Jesenic, lepa in mogočna, kdo te je krstil tako? Užaljena zločest ženskega jezika je bila. Pa zares — Babilon! Še duhovnik božji je neverjetno z glavo zmajeval — kakor Peter, kadar sta z Gospodom v legendah po kranjskih zemljah romala. — »Kako, kako? Brhka dekleta, mladi fantje, skromne žene, resni možje, — pa kino, pa prosveta, pa gostilna, pa javna kuhinja, pa otroško zavetišče, pa šport, pa strokovni pokret, pa setre redovnice, pa godba — vse pod eno streho!« — Tako je vzkliknil oče Tomaž.

In razkazali so mu prostore in dvom je plahnel iz njegovih oči.

Sicer pa je dom družinska hiša nas vseh. V njem se moramo čutiti, kakor da smo v hramu rodne hiše materine. Mati pa ne uči samo in tudi samo ne vzgaja. Še za telo skrbi in v bedi tolaži in otroku že ob zibeli poje, pa križ na čelo naredi, pa moli in za zabavo skrbi.

Evo vam materin dom! Vse to je v njem.

Sama izobrazba duha je lepa kakor snežni vrh Triglava, kadar ga solnce večerno zlati, a je z njim vred mrzla — in tudi najboljši turist kaj rad zopet iz snežnih objemov v dolino hiti.

Mi hočemo zajeti celega človeka: telo in dušo in zlasti srce, da samaritanski duh zaveje med nami, da nam bo samim prijetno med sabo in toplo, ko bomo v mrzlem svetu sedeli in delali s srcem drug od drugim.

»Še čistost ni kaj brez krščanske ljubezni« bere duhovnik v brevirju, kaj šele bo gola izobrazba. — Goličava je to, kjer je vse posekano, da se daleč vidi, neplodna in brez haska, mrzla in ohola, razkrajajoča in protikatoliška.

Katoličtvo hoče celega človeka in hočemo ga mi. Ustvari ga ti, hiša lepa in mogočna sredi Jesenic, po teh načelih naših.

Mednarodni akad. misijonski kongres

VII. Ciam — od 6. do 10. septembra v Ljubljani

S p o r e d:

Sobota, dne 6. septembra.

17.30: »Pridi sv. Duh« v stolnici. (Prevzv. nadškof dr. Ante Bauer.)

Otvoritev kongresa v dvorani Uniona.

20.00: Cerkveni koncert v stolnici. (Pevsko društvo »Ljubljana«.)

Nedelja, dne 7. septembra.

7.00: Sv. Liturgija po vzhodnem obredu v frančiškanski cerkvi.

8.00: Pontifikalna sv. maša v stolnici. (Njeg. ekscel. Hermenegild Pellegrinetti.)

Pridiguje prevzv. škof dr. Tomašič.

9.30: Slavnostno zborovanje v hotelu Union.

Misijonstvo in svetovni mir: dr. J. Leskovar.

Misijonstvo in tisk: p. Gian Carlo Castagna, misijonar na Japonskem.

Slovani in misijonstvo: p. W. Turowski.

15.00: Za akademike in naobražence v hotelu Union:

Misijonsko gibanje med akademiki: profesor Charles S. J.

Misijonstvo in univerze med pogani: p. dr. J. Thauren.

Misijonske dolžnosti našega izobraženstva: dr. Drago Cepulič.

16.00: Calderon: Skrivnost sv. maše v dramskem gledališču.

18.00: Misijonska pridiga v stolnici. Govori Japonec p. Ogihara S. J.

20.00: Misijonska akademija v hotelu Union. (Prosvetna zveza.)

Ponedeljek, dne 8. septembra.

8.00: Pontifikalna sv. maša v stolnici. (Prevzvišeni nadškof dr. Ante Bauer.)

9.30: Slavnostno zborovanje v Unionu.

Misijonski problem Vzh. Azije: prof. dr. J. Schmidlin.

Stoletnica misijonarja škofa Barage: kan. dr. Tomaž Klinar.

Zadnji papeži in misijonstvo: prof. dr. Hulenič.

Razmah misijonstva v sedanjosti: msgr. André Boucher.

Popoldne izlet za udeležence tujce na Bled.

15.00: Zborovanje učiteljev v Unionu.

16.00: Misijonska prireditev Marijinih družb na Rakovniku.

20.00: Calderon: Skrivnost sv. maše v dramskem gledališču.

Oceanija v slikah, skiopt. predavanje: gdčna. Alma Karlin. Hotel Union.

Torek, dne 9. septembra.

8.00: Slavnostno zborovanje v hotelu Union.

Misijonski problem v Indiji: p. A. Väth S. J.

Vsesplošni značaj misijonski v krščanstvu: prof. dr. J. Steffes.

Pomen misijonstva za civilizacijo: msgr. Ugo Bertini.

Herojzem misijonarjev: M. Ed. de Keyser.

Znanstvena akademija

Union.

15.00: Otvoritev akademije: prof. dr. J. Schmidlin.

Zgodovina misijonstva: p. Otto Maas O. S. Fr.

Misijonstvo in veroslovje: prof. dr. A. Gahs.

20.00: Japonska v slikah, skiopt. predavanje: p. Ogihara S. J. (Japonec).

Sreda, dne 10. septembra.

8.00: Misijologija: prof. p. Charles S. J.

Misijografija: p. Freitag S. V. D.

Misijonstvo v Južni Ameriki med Indijanci po l. 1568.: p. Ant. Irala S. J. (Španec).

Misijonstvo in sv. pismo: prof. dr. A. Hamvas.

15.00: Misijonsko pravo: prof. dr. Bierbaum.

Krščanstvo in budizem: dr. Vilko Fajdiga.

18.00: Slavnostni zaključek.

20.00: Siam v slikah, skiopt. predavanje v Unionu: ing. Ferdo Lupša.

Pokrovitelj kongresa je zagrebški nadškof dr. Ante Bauer, častni predsednik pa papežev nuncij iz Belgrada Hermenegild Pellegrinetti. Med udeleženci je večje število jugoslovanskih škofov in odličnih znanstvenikov iz raznih držav Evrope, akademiki, bogoslovci, učitelji itd. Kogar količkaj zanima misijonski svetovni problem in pokret, naj ne zamudi zlasti zborovanj. Kot vstopnica za zborovanja so izdane posebne legitimacije (po 15 Din), ki opravičujejo tudi do polovične vožnje po železnici in po parobrodih Jadranske plovidbe d. d. Sušak. Legitimacije se dobe pri blagajni v času zborovanj (Union), v biroju VII. Ciam, hotel Miklič, v trafiki hotela Union, vedno pa v Misijonski pisarni (sekretarijat VII. Ciam), Semeniška ul. 2, Ljubljana.

Vabljeni ste vsi vseh stanov, zlasti pa inteligenca.

UPORABLJAJTE SAMO ORIGINALNI
„ZACHERLIN“
NAJBOLJŠE SREDSTVO ZOPER MRČES

Ves svet
pozna ASPIRIN-tablete in njihov sijajni učinek pri vseh boleznih prehlada in revmatičnih bolečinah.
Enako važno
pa je vedeti, da je samo
jeden pravi
Aspirin.
Nezmotljivi znak je Bayer-ev križ na vsakem ovoju in vsaki tableti in pa modro-bela-rdeča znamka na kartonu.
BAYER
Pazite v lastnem interesu na te znake, katerih ni mogoče zgrešiti.

Misijonska akademija

se vrši v nedeljo dne 7. septembra ob 8 zvečer v veliki dvorani hotela »Union«.

S p o r e d:

1. Ketelbey: Slovesna molitev. Orkester.
2. Govor.
3. Dr. Dolinar-Petrič: Duhteči nagelj. Orkester.
4. Dr. Dolinar: Ave Marija, bariton solo.
5. Adveniat regnum tuum. Simbolične vaje.
6. Josip Marx: Kako si Ti lepa Gospa, sopr. solo.
7. Naša pesem. Nastop Frančiškovih križarjev.
8. Arhangelskij: Češčena Marija,
9. Dr. Kimovec: Naročilo, in
10. Papežka himna, poje »Ljubljana«.

Vstopnice po 10, 5 Din; stojišča 2 Din se dobe v predprodaji v trafiki »Union«.

Mala kronika

★ **Izletnikom iz Francije.** Fantom, ki se bodo poročili v teku bivanja v domovini, sporočam, da bodo mogli vzeti s seboj v Francijo svoje novoporočene žene, ki bodo dobile ugodnost zanesljive družčine in znižane vozovnice. Naj se zglase novoporočenci čim preje s poročnim listom in ženinim potnim listom v školijski pisarni in pri francoskem konzulatu v Ljubljani, zadnji dan pa pri meni v pisarni: Rafaelove družbe, blizu glavnega kolodvora.

Anton Hafner.

★ **Stari ali novi »Sokol«?** — Časopis »Naš list«, glasilo katoliške akcije za kamniško dekanijo, v septembrski številki naslavlja sledeče vprašanje in prošnjo na kr. bansko upravo dravske banovine: »Dne 17. avgusta je Sokolsko društvo v Domžalah praznovalo svojo 25 letnico. K slovesnosti je vabilo tudi s plakati, ki so se glasili takole:

Sokolsko društvo kraljevine Jugoslavije v Domžalah
proslavi svojo 25 letnico
v nedeljo, dne 17. avgusta 1930
itd.

Potem so v naslovu »Sokolsko društvo kraljevine Jugoslavije« označbo »kraljevine Jugoslavije« prelepili, toko, da je ostalo samo »Sokolsko društvo. Iz tega sledi, da se smatra Sokol v Domžalah za prejšnjega Sokola. Spominjamo se, da je kr. banska uprava lansko jesen po oficiozni agenciji Avala naznanila, da je prepovedano pisati, da bi bil novi Sokol kraljevine Jugoslavije nadaljevanje prejšnjega Sokola, ker je Sokol kralj. Jugoslavije povsem nova skupna organizacija. Zato vprašamo kr. bansko upravo, ali ji je znan slučaj 25 letnice domžalskega Sokola in zakaj so neposredne oblasti to obletnico dovolile? Prosimo, da kr. banska uprava ta slučaj javnosti pojasni, tiste pa, ki so nepravilno ravnali in tako povzročili ogorčenje

---

Charles Gos — Prevel J. Gorin:

Na Matterhorn čez Zmuttski greben

(Nadaljevanje.)

Ker pa tega nepoznanega za nas več ni, je vrednost naših zmag v znatni meri zmanjšana. Ker je že šel neki človek pred menoj tu gor, zakaj potem ne bi mogel še jaz iti? Tako se preskušamo v boju, polni zaupanja in polni drznosti »drugih«. Kaj radi verujemo v svojo moralno vrednost, če vemo, da je že nekdo drugi šel isto pot in tako dokazal, da je prehodna.

Ledenik. Sedelce v ledeniški grobljі. Drug, širši ledenik. Beli valovi se dvigajo proti prvim stopnjam Matterhorna. Podobni so nepremični močvari, ki je v tisočletjih okorela ob skalah, katere je obdajala. Kakšna daljna in kaotična epoha je tisti čas, tisti davni čas, ki še ni ustanovljen in ugotovljen v človeškem spominu. Že ob tistem času je morala orjaška gora, ki je bila nagrmadena na razvalini, katera zdaj predstavlja Matterhorn, metati svojo senco daleč ven na razburkano površino voda. Že tedaj je strašila mračna piramida v zapuščenost tega sveta, podobna silovitemu prstu, ki se s proroško kretnjo dviga proti nebu.

Čutila sva to goro, ne da bi jo videla, čutila sva, kako visoko nad nama mogočno vlada v noči s svojo silovitostjo. Teža njenega granita naju je polnila, polnila naju je teža njenih stoletij. Slutila sva, da je bila sklonjena prav blizu nad naju, ki sva bila slaba in plašna. Sklonila sva glavi in uprla pogled na vezino, pokrito z zrnatim snegom, v katerega sva morala s trdimi stopi udarjati stopinje. Mehki plamen najine svetilke je plesal nad snežiščem. Krog naju sta lebdeli noč in tišina. Nenadoma nama je zaprla pot nekakšna skalna zapreka. Tu se je začel pravi Matterhorn. Iz previdnosti sva počakala jutranjega mraka.

Počasi so padali svetlobni siji z zvezdnatega neba. In v isti meri, kot so se širili bledi in zelenkasti svetlobni odsevi po zemlji in po nebu, so ugašale zvezde druga za drugo. Zdelo se je, da sta nebo in zemlja vsa pijana v tej želji po luči.

Koj, ko se je zasvitalo, sva spet odrinila. Ko sva izstopila iz nerodnega žleba, kjer sva imela dovolj opravka, sva se držala v smeri zasneženega ostrožnega konca, nato pa sva kolovratila čez gruščnato pobočje, ki je čudovitemu ledenemu grebenu temelj. Pri polni dnevni svetlobi — solnce sicer še ni vzšlo — sva dosegla s snegom pokrito šijo. Na robu proti Tiefenmattenu se je dvigala skala. Na drugi strani je ležal prepad ledu in snega, bel prepad, posejan s svetlobo in senco. Solnčni žarki so začeli valoviti, polzeli so obotavljaje se navzdol, vzdolž zidov. Matterhornski ledenik je ležal razgrnjen v globini, poln motne beline, poln pravilnih zarez svojih seraških zidov, ki so sijali modro kakor žile. Še globlje je ležala Zmuttska dolinica in daljna ravan. Megleni kosmi so se vili in vrtinčili tam, ljubki v jutranji sapi. Veličastno so se vzpenjali mischabelhornski vrhovi v čisti zrak. Vrh Doma, ki se je drzno odražal od zelenega nebesnega ozadja, je sijal kakor rubin. Oči so bile oslepljene od tolike beline in od tolikega prostora. Oči so se zapirale in se nato zopet odpirale, polne opojenosti. Zdaj sva poznala opojenost vizije.

Solnce je moralo priti do roba obzorja. Zdelo se je, da dobrodušno ogleduje zemljo, preden bo nadaljevalo svoj tok. Severovzhodni greben gore je odrešil svojo pretečo šijo v vžigu drhteče luči. Ko je solnčna luč vzšla in preplavila razkosane skale, so drsele kaplje luči preko opustošenih robov, v katerih so se bile zajedle blede sence. Bilo je kakor kak zmagoslavni pohod. Prepadi so se spreminjali pod sijem tega ognja. Krasili so se z novo lepoto. In smrt, katera je tu gori na moč krvava in zdrobi človeka, ki pusti od harmoničnega telesa le še grd ostanek, ta smrt se zdi slavna. Iz globine teh, od solnca obsijanih in molčečih prepadov pa se je dvignil krik po življenju.

Šla sva, skrbno držeč se v ravnotežju, po rezi sneženega grebena. Sneg se je svetlo lesketal. Hreščal je pod ugrizom žebljev. Proti zmuttski strani se je bočil daleč ven čez prepad krhek »ledeni čuvaj«.[7] Solnčni žarek se je igral s temi nagubanimi, kot igla špičastimi ledenimi stolpi. Voda je že krožila. Nekako grgranje je odtekalo pod ledom.

Od Zermatta gledan spravlja ta beli greben geometrične proporcije gore v ravnotežje. Privzema k svojemu profilu neko žensko ljubkost, ki je v nasprotju z brutalno lepoto gore. Preprost kakor izgleda, valovi nežno in čisto kakor grški marmor.

Ne vem, ali je to moj planinski ponos, ali ljubezen, ki jo čutim za svobodo, ali morda tudi sreča samotnega potikanja po gorah in dolinah, ki mi daje prepričanje, da govore gore ljudem močnejšo govorico kot katerakoli druga pokrajina zemlje. Pašnik in gozd, ledeniška groblja in grušč, ledenik in skala. Tu gori nas pretrese in prevzame na nov način. Je drug del našega jaza, ki se tam javlja. Gore, ki tistemu, kdor nima vpogleda, kdor ni vpeljan vanje, nudijo le divji in obupni prizor, postanejo za nas na ta način polne neke tolažilne poezije.

Celo uro sva hodila po tem grebenu brezgrajne beline. Vsak korak te užitka polne hoje naju je bližal gorski steni, ki je bila v resnici strašna za pogled. Sneg je z zadnjim jezikom lizal nogo pomola, ki je zapiral dostop na greben. Razumela sva, da se je tu v resnici začela prava resnoba Matterhorna. Od zareze v pomolu sva videla naslednji pomol, za njim tretjega, četrtega. Prišla sva do »žandarjev«,[8] ki so zastavljeni kot prva uganka na potu k vrhu. Lepo so stali pred nama, čudoviti ostanki nekdanjih fantastičnih stolpov; nekateri so bili pokvečeni in grdi, drugi vitki, harmonični in špičasti, neke vrste stolpički v senci velikega cerkvenega zvonika. Zbujali so spomine na pretekla tisočletja, ti kameniti stolpi, ki so postavljeni ob vznožje matterhornske stene. Svojo življensko silo so črpali iz geologičnih premikov, ki so se vršili davno pred invazijo ledenikov in gozdov, davno pred severnim jelenom in mamutom.

Za trenutek naju je nenadni prehod iz snega v skalo zbegal, nato pa sva neugnano nadaljevala s plezanjem. Nisva mogla misliti na to, da bi te granitne orjake napadla od spredaj. Prečkala sva prvega in obšla druge, zdaj viseč nad zermattskim prepadom, zdaj gvozdeč, po kakšni polici zmuttske strani. Te prve težave so se izkazale vredne najinega sna.

Pri spoju grebena z bregom Zmuttskega žleba, sva se ustavila. Skale so bile pločaste, torej pripravne za počitek. Majhna opojenost se naju je lotevala in naju navduševala: mrzlično razpoloženje ob bližnji borbi, o kateri sva slutila, da bo trda, in veselje nad srečnim začetkom.

Daleč nad naju ven je ležal izbočen strahoviti zmuttski prepad, razparan po orjaškem žlebu. Pod nama se je širil konec tega žleba v polnem solncu. Solnce je stalo visoko. Prepravljalo je Zmuttski ledenik. Številni potoki so križali kot svetle riže rumeno enoličnost travnatih pobočij.

V globini se je zbudil Zermatt. Vijoličasti dim se je mešal z lahkimi meglenimi kosmi, ki jih solnčna luč še ni bila pozlatila. Zdelo se je, da mlečnobela Visp* objema belo liso cerkve. V speči vasi je bilo tiho, ura je bila še preveč jutranja in zgodnja.

Tudi pašniki so ležali še pusti in prazni. Živina je še prežvekovala v stajah Staffelalpe. Midva bi rada slišala praznično zvonenje srebrnih zvonov, toda dolina je bila preveč oddaljena in pregloboka so bila brezna. Človeški vrvež ne seže na Matterhorn. (Dalje sledi.)

[7] Rahlo stoječ ledeni stolp, ki vzbuja videz varave trdnosti.

[8] Samostojne skale, običajno le prislonjene.

* Reka.

Došla je nova pošiljka
razne kuhinjske posode v razni prvovrstni kvaliteti do največjih velikosti in po najnižjih cenah. Oglejte si bogato zalogo pri tvrdki z železnino
STANKO FLORJANČIČ
Ljubljana Sv. Petra cesta 35

prebivalstva, kaznuje. Mi pa kot glasilo Katoliške akcije odločno odsvetujemo vstop v tako sokolsko društvo, ki obhaja letos več kot enoletnico obstoja, ker se samo ne smatra za Sokola kraljevine Jugoslavije. Prosimo tudi školijsko cerkveno oblast, da se zavzame za to zadevo, ker vlada v vrstah zavedne katoliške javnosti velika nevolja.« — Na odgovor smo tudi mi prav radovedni.

★ **8. september za državne uradnike ni praznik.** Kraljevska banska uprava v Ljubljani razglaša, da po § 3. odst. 2 zakona o praznikih ponedeljek 8. septembra t. l. za državne uslužbence katoliške vere ni priznan kot praznik, ter se vrši ta dan služba. Isto velja tudi za uslužbence banovine in banovinskih zavodov ter ustanov.

★ **Odpadli sprejemi pri g. banu.** Ker bo g. ban dravske banovine inž. Dušan Sernec prisostvoval vsem slovesnostim o priliki svečane predaje novih zastav jugoslovenskim polkom dne 6. sept. 1930, odpadejo tudi prihodnji torek, 9. t. m. običajni sprejemi pri njem.

★ **Polovična vožnja** za shod na Rakovniku je dovoljena od 4. do 11. septembra. Vsak naj kupi na postaji, kjer vstopi, cel vozni listek in naj ga da ondi žigosati z mokrim žigom, v Ljubljani naj ga pa ne odda, ampak prihrani za brezplačno vrnitev. V Ljubljani na Rakovniku dobi na podlagi tega listka legitimacijo, da se je res udeležil shoda sotrudništva.

★ **Vlom pri Litiji.** V vrtno uto g. Lebingerja je neznan tat skozi okno vlomil ter odnesel ženski kopalni plašč, mizni prt ter več drugih majhnih kopalnih potrebščin v skupni vrednosti od 500 Din. Neznan vlomilec mora biti dobro znan z razmerami na vrtu, ter je gotovo kak domačin. Interesantno je, da je bilo pred 2 leti tudi vlomljeno v to uto in so tatovi takrat dobili boljši plen, ker so odnesli dve konjski plahti in drugo ropotijo, vredno okoli 2000 Din. Orožništvo takrat tatov ni izsledilo upamo, da se jim to pot bolj posreči.

★ **Cerkveni mladinski pevski zbor pri Sv. Juriju ob Taboru,** ki je 27. pr. m. z velikim uspehom koncertiral v Zdraviliškem domu v Rogaški Slatini in žel tam nenavadno priznanje celo najboij razvajenega občinstva, priredi pod spretnim vodstvom g. Vlada Lempl svoj koncert na praznik 8. t. m. pop. v cerkveni hiši pri Sv. Juriju ob Taboru in naslednji dan ob 8 zvečer v dvorani »Čitalnice« v Gornjem gradu. Prijatelji lepega petja, pridite!

★ **Z motiko po glavi.** Iz M. Sobote: V tukajšnjo bolnišnico so pripeljali Jakuš Bogomila, sina postajenačelnika v Hodošu. Otrok je postal žrtev nepremišljenosti. V bližini postaje se je z drugimi otroci igral. Eden izmed otrok je imel pri sebi motiko. Ker ga je Bogomil nekoliko razjezil, je dvignil motiko in je zamahnil z njo proti njemu. Zadel ga je v čelo in mu je zadal precej hudo rano.

★ **Tamburaši!** Kdor ima veselje do tamburanja in hoče postati dober tamburaš, naj seže po teoretično-praktični tamburaški šoli, katero je spisal prof. Marko Bajuk. Šola nudi prav vse, kar mora znati in vedeti, kdor hoče biti dober tamburaš. Slovenci do sedaj nismo imeli slične šole v slovenskem jeziku in je ta šola torej prva slovenska. Upamo, da se bodo ravno vsled te izvrstne šole zopet oglasile dolgo časa molčeče tamburice in se bodo ustanovila tamburaška društva. Izvod velja Din 40 in se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

★ **»Sv. Avguštin,«** nova knjižica, sestavil g. profesor dr. Jan. Ev. Kociper, se naroča pri župnem uradu Sv. Andraž v Halozah. Cena 7 Din, po pošti 8 Din. V njej so lepe pokrajinske slike iz Haloz.

★ **Ljudski kino Glince. Ob 8 zvečer »Panica«.** V glavni vlogi Harry Piel.

★ **Namen in pomen misijonstva** boste spoznali in cenili šele, ko si ogledate misijonsko razstavo v paviljonu K.

*

★ **Bukova drva** (m³ po Din 140.—) in trboveljski premog pri tt. »Kurivo« Dunajska cesta 33, tel. 34-34 (na Balkanu).

★ **Prošnje za znižanje šolnine** na Ant. Rud. Legatovem enoletnem trgovskem tečaju je treba čimpreje vložiti pri ravnateljstvu, Maribor, Vrazova ulica 4.

★ **Nagrobne spomenike** najceneje v najnovejših oblikah dobite pri kamnoseško-kiparskem podjetju Franjo Kunovar, pokopališče Sv. Križ, Ljubljana.

★ **Šolske potrebščine** kupite v prvovrstni kakovosti pri Iv. Bonač, Šelenburgova ulica. Velika izbira, najnižje cene, točna in hitra postrežba.

★ **Pouk na Ant. Rud. Legatovem trgovskem tečaju v Mariboru** je začel in ker so nekatera mesta prosta, se še vršijo vpisovanja. Maribor, Vrazova ulica 4.

★ **7. septembra pridite** na veliki mladinski tabor na Rodne pri Rogaški Slatini.

ADVOKAT
STERLE RUDOLF
je otvoril
ODVETNIŠKO PISARNO
v Ljubljani, Miklošičeva c. 36
Vhod z veže Telefon 27-23

Maribor

☐ **Jutri...** Ob 14 na Trgu Svobode dobrodelna tombola mariborskih poštarjev. — Ob 15 mesečni sestanek krčevinskega kat. izobraževalnega društva. — Ob 17 v dvorani Prosvetne zveze igra »Cvetina Borograjska«, ki jo priredi Poselska zveza. — Na Mariborskem otoku pa bodo plavalne tekme za prvenstvo Maribora.

☐ **Izlet lavantinske duhovščine.** Prihodnji teden priredijo mariborski bogoslovci in duhovniki lavantinske šolije skupen izlet k Sv. Duhu nad Solčavo, kjer se nahaja prav lepa planinska koča mariborskih bogoslovcev.

☐ **Šentiljskega narodnega slavja** se udeležijo Mariborčani v velikem številu. Med drugim se udeleže omenjenega slavja rezervni častniki, slov. pevsko društvo »Maribor«, »Meja«, Perunovci, mariborska prosvetna društva in godba kat. omladine. Odhod vlaka ob pol 14, povratek ob 20. V Št. Ilj bodo vozili od 13 naprej tudi mestni avtobusi.

☐ **Razgrnitev razporeda pridobnine.** Razpored pridobnine za davčno leto 1920 je razgrnjen pri tukajšnji davčni upravi, soba št. 1. Na vpogled je davčnim zavezancem od 9. do vštevši 16. t. m. med uradnimi urami. Morebitne pritožbe proti predpisu pridobnine in davka na poslovni promet je vložiti pri davčni upravi v teku 30 dni po prejemu dotičnih obvestil in plačilnih nalogov.

☐ **Zoper odmero davka na nezazidane parcele** je prejel mestni magistrat celo kopico pritožb in prizivov, o katerih bo sklepal občinski odbor na četrtkovi seji dne 11. t. m.

☐ **Program svečanosti sprejema nove polkovne zastave.** Po svečanem sprejemu zastave dne 9. t. m. ob 11.36 na glavnem kolodvoru, ki se ga udeleži celokupna mariborska garnizija, sledijo govori in parada ter pozdrav novi polkovni zastavi in mestnemu poveljniku. Nato bo sprevod, ki pojde po Kopitarjevi, Majstrovi in Trubarjevi ulici na Slomškov trg, nato pa na Glavni trg in preko Gosposke, Slovenske in Aleksandrove ceste v vojašnico kralja Aleksandra, kjer bo slavnosten prenos nove polkovne zastave v sestav polka.

☐ **Elektrifikacija Pobrežja.** Kakor smo že poročali, so se pogajanja radi elektrifikacije Kamnice zaključila ugodno; sedaj pa se vršijo tozadevna pogajanja s predstavniki pobreške občine radi elektrifikacije še neelektrificiranega dela Pobrežja in je upati, da se z elektrifikacijo omenjenega predela prične še letos.

☐ **Agresivni ribiči.** Doli od železniškega mostu je nevarno plavati; o tem bi vedeli marsikaj povedati tisti, ki si svežijo telo v prijetni dravski kopeli doli od Kristjanovega kopališča. Dvigajo tam doli ob brodu nekateri ribiči kamenje in ga zalučajo proti plavalcem; ni treba naglašati, kako brezobzirno je tako početje. Kaj, če...

☐ **Promenadni koncert** bo jutri in v ponedeljek ob lepem vremenu od 11—12 v mestnem parku. Svira vojaška godba.

☐ **Ce je prof. Strohschneider v Mariboru.** Te dni se je unesel naval v tukajšnja kino gledišča, kjer se predvajata prva zvočna filma; tudi se niso obnesli težkoatletni večeri »Železničarjev«. Prihajajo gostilničarji in kavarnarji ter tožijo. Mariborska gmajna pozna namreč te dni samo eno prireditev: Žične vratolomščine prof. Strohschneiderja; in samo en prostor: ogromno prostranstvo Glavnega trga. Toda so med ljudmi malce čudaki; gleda po cele ure in se zabava. In kaj se dogaja? — Dvakrat več ljudi se je zgrnilo v četrtek zvečer na Glavnem trgu kakor v sredo. In finančni efekt je bil v četrtek precej manjši. Ali more biti človek tako brez trohice takta in brez vsakega čuta za materialno oddolžitev?

☐ **Svojo običajno slavo,** ki bo združena s proslavo rojstnega dne prestolonaslednika Petra, ima drevi tukajšnja finančna kontrola ob 19 v »Gambrinovi dvorani«. Omenjene slave se udeležijo vsi drž. uslužbenci.

☐ **Nočno lekarniško službo** ima tekoči teden Vladovičeva lekarna pri Zamorcu v Gosposki ulici.

☐ **Zboljšana hrana v Javni kuhinji na Slomškovem trgu štev. 6** v A-razredu opoldne in zvečer Din 8.50, v B-razredu Din 12.50, v C-razredu Din 14.30. Priglašajte se!

☐ **Dr. Marinič Fran,** Maribor, Trubarjeva ulica 11, zopet redno ordinira od 9 do 11 in od 14 do 16.

Celje

⊘ **Razglas.** V torek 9. septembra se vrne z vlakom ob 9.48 iz Belgrada zastopstvo celjskega 59. pešpolka z novo polkovno zastavo. Na Krekovem trgu bo slovesen sprejem nove zastave s sodelovanjem vseh vojaških in civilnih oblastev, društev in šol. Nato bo defile čet. Da bo svečanost na zunaj in znotraj dosegla sijaj, kakor ga ta dogodek zasluži, se vabi vse mestno prebivalstvo, dalje organizacije in društva, da se svečanosti udeležijo in s svojo navzočnostjo pripomorejo k čim slovesnejšemu sprejemu. — Hišni posestniki se vabijo, da v torek 9. septembra v počastitev nove zastave celjskega polka pravočasno okrase svoja poslopja z državnimi zastavami. — **Mestno načelstvo Celje, 3. septembra 1930.** — Za načelnika: Pegačnik, s. r.

⊘ **Glasbena Matica v Celju.** Vpisovanje za vse gojence in vse glasbene predmete in instrumente se je pričelo in traja dalje od 9 do 12 in od 2 do 4 dnevno v prostorih šole Glasbene Matice, Slomškov trg 10, I. Solnina je ista kakor lani. Vpiše se lahko potom dopisnice na ravnateljstvo zgornjega naslova, kjer se dobijo vsa natančnejša tozadevna pojasnila.

⊘ **Imenovanje.** Na mesto odstopivšega občinskega svetovalca celjske okoliške občine g. dr. Josipa Godniča je imenovala banska uprava g. Franceta Pograjca, ravnatelja tukajšnje podružnice Vzajemne zavarovalnice.

⊘ **Smrtna kosa.** Dne 3. septembra sta umrli v javni bolnišnici Leopoldina Jančič, 10 letna hčerka železničarja, in 3 letna Štefanija Jančič, hčerka cestarja v Jurkloštru. Vzrok davica.

⊘ **Izgnani so iz Celja** trije mladi ljudje, ki so se potikali že dalj časa po Celju in nadlegovali ljudi. Poslali so jih v njihove domovinske občine.

⊘ **K včerajšnjemu poročilu o prodaji bukovine** sporoča mestno načelstvo, da bo prodalo tudi več smrekovega lesa do debeline 9 cm, pridobljenega iz redčenj. Natančnejše na mestni deski.

⊘ **Rezervni častniki** naj se udeležijo današnje službe božje ob priliki rojstnega dneva Nj. Vis. prestolonaslednika Petra v opatijski cerkvi. Služba božja začne ob 9. Izostali naj se upravičijo.

⊘ **Aretacija.** Policija je aretirala nekega Matevža D., ki je pod oknom neke gospe uganjal neslanosti.

Vsakega moškega boste očarali
če boste za nego svoje kože uporabljali samo preizkušeno Paracelsus liljanovo mlečno kremo, katera podaja koži mladeniško lepoto in svežost. — Zato bodite energični in zahtevajte vedno **Paracelsus liljanovo mlečno kremo** in odbijte vsak poizkus, da bi se Vam dala »slična« krema.

Drevi ob pol šestih vsi v stolnico k otvoritvi VII. medn. ak. misij. kongresa. Kongres otvori pokrovitelj, nadškof dr. Ante Bauer s klicem: Pridi sv. Duh.

Rakek

Hud in neznosen smrad udari človeku v nos na ovinku lepe betonske ceste pri železniškem prelazu na postaji. Prihaja pa ta smrad od kurjih odpadkov, ki jih nosijo iz transportnih kurjih vagonov in jih stresajo kar za zid tik ob cesti. Ali se ne bi našel za take vrste odpadkov kak bolj primeren kraj, kakor je ta ob glavni in najbolj prometni cesti.

Nogometno prijateljsko tekmo bo odigral na praznik v ponedeljek tukajšnji S. K. Javornik z S. K. Reko iz Ljubljane. Tekma bo ob pol 5 na nekdanjem igrišču na »fabriškem« s predtekmo med nogometnim naraščajem iz Cerknice in Rakeka. Tako bomo po dveh letih vendar enkrat imeli tekmo na domačem igrišču; nedvomno bo privabila mnogo gledalcev. Opozarjajo pa se ti, naj pri dohodu na igrišče nikar ne hodijo po njivah, ampak lepo po stezi.

Gasilsko veselico priredi gasilno društvo v Ivanjem selu v nedeljo 7. t. m. in sicer na vrtu pri g. Matičiču.

Kresnice

Tukajšnje gasilno društvo priredi to nedeljo gasilsko veselico s sodelovanjem železničarske godbe iz Zidanega mosta. Začetek ob 13. Prijatelje gasilcev in dobre zabave uljudno vabimo.

Kranj

V družinsko grobnico na pokopališču v Kranju so v torek popoldne ob 4 iz Ljubljane pripeljali in položili k večnemu počitku hčerko gosp. Oražma, lastnika hotela »Triglav« na Jesenicah. Deklica je umrla v ljubljanski bolnišnici za ošpicami.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Sobota, 6. septembra. 8.30 Prenos iz Banjic pri Belgradu: Predaja polkovnih zastav. — 12.30 Plošče. — 13.00 Časovna napoved, borza, plošče. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 18.30 Koncert radio orkestra — 19.30 Tedenski pregled. — 20.00 Prenos iz Belgrada. — 22.00 Časovna napoved in poročila. — 22.15 Prenos z Bleda (Erich Herse).

Nedelja, 7. septembra: 9.30 Prenos cerkvene glasbe. — 10,00 Versko predavanje. — 10.20 Ing. Jože Skubic: O sadjarstvu. — 11.00 Promenadni koncert Krekovega prosvetnega društva na Jesenicah (prenos). — 15.00 Plošče. — 15.30 Ing. Lupša: O kitajski kulturi. — 16.00 Humoristično čtivo, pisatelj Milčinski. — 16.30 Plošče. — 17.00 Pevski kvartet iz Kržke vasi. — 20.00 Misijonska akademija, prenos iz Uniona. — 22.00 Časovna napoved in poročila. — 22.15 Prenos z Bleda (Erich Herse). — 23.00 Napoved programa zanasledniji dan.

Drugi programi:

Nedelja, 7. septembra.

Belgrad: 16.00 Popoldanski koncert balalajka orkestra. 17.05 Predavanje za poljedelce. 17.30 Pevski koncert g. E. Lillega. 19.30 Humoristični dialogi. 20.10 Prenos z Dunaja: »Der Obersteiger«, opereta v 3 dej., K. Zeller. — **Zagreb:** 12.30 Nasveti za kuhinjo. 16.30 Rezervirano za sportno reportažo. 19.30 Prenos pritrkavanja iz farne cerkve v Somboru. 20.00 Uvod k prenosu. 21.10 Prenos z Dunaja: »Der Obersteiger«, opereta. — **Budapest:** 19.10 Ogrske arije in koncert ciganskega orkestra. 20.15 Veliki koncert opernega orkestra, nato koncert ciganskega orkestra. — **Dunaj:** 15.15 Popoldanski koncert. 17.00 Koncert orkestra. 18.50 Komorni večer delavskega glasbenega udruženja. 20.10 »Der Obersteiger«, opereta. — **Milan:** 16.30 Koncert zabavne glasbe. 19.30 Koncert radio orkestra. 20.30 »Eva«, opereta, nato zabavna glasba. — **Praga:** 16.15 Popoldanski koncert orkestra. 18.15 Narodne pesmi. 19.30 Prenos iz Narodnega divadla. 22.20 Večerni koncert orkestra. — **Langenberg:** 16.05 Pevski koncert. 17.00 Večerni koncert. 20.00 Operne arije iz nemških in italijanskih oper, nato napovedi ter lahka in plesna glasba. — **Rim:** 17.30 Pester koncert. 21.05 »Lodoletta«, opera v 3 dej. — **Berlin:** 15.40 Pevski koncert. 17.10 Zabavna glasba. 20.00 Koncert radio orkestra, nato napovedi in plesna glasba. — **Katovice:** 15.50 Popoldanski koncert ork. 20.15 Prenos koncerta iz Varšave. 23.00 Plesna glasba. — **M. Ostrava:** 16.15 Popoldanski koncert orkestra. 17.00 Koncert zabavne glasbe. 19.30 Prnos iz Narodnega divadla. 22.20 Večerni koncert orkestra. — **Leipzig:** 20.15 Resna glasba komponistov šlagerjev. 22.20 Plesna glasba.

— PEGE —
odstrani takoj in brez sledu „Creme Orizol"
Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Zaloga: »Cosmochemia« Zagreb, Smičiklasova 23. Telefon 49-99

Cerkveni vestnik

Red službe božje:

Nedelja, 7. sept.: ob 8 slovesen vhod papeževega nuncija presv. nadškofa dr. H. Pellegrinetti; nato govori slavnostni govor presv. škof dr. I. Tomažič iz Maribora; po govoru slovesna pontifikalna sv. maša, ki jo služi apostolski nuncij. — Ob 9., pol 10, 10 in pol 12 tihe sv. maše. — Popoldan ob 4 litanije z blagoslovom (krščanska nauka ne bo), ob 6 ima misijonsko pridigo japonski duhovnik Družbe Jezusove P. Ogihara. Po pridigi slovesne litanije. Pri tej pobožnosti se bodo pobirali prostovoljni prispevki za katoliško univerzo v Tokio. **Ponedeljek, 8. sept.:** ob 8 pridiga, nato slovesna pontifikalna maša, ki jo služi prevzv. g. nadškof dr. Bauer. — Ob 9, pol 10, 10 in pol 12 tihe sv. maše. — Drugi red službe božje ostane oba dni navaden.

Meščanska Marijina kongregacija pri sv. Jožefu ima v nedeljo, 7. septembra t. l. ob pol sedmih zjutraj skupno sv. mašo in obhajilo.

II. Vnanja Marijina kongregacija pri čč. uršulinkah v Ljubljani naznanja svojim članicam, da imajo jutri v nedeljo 7. t. m. ob zjutraj skupno sv. obhajilo in ob 2 popoldne mesečni shod. Pridite vse! Voditelj.

Iz društvenega življenja

V nedeljo in ponedeljek žeganje pri Gradu v Zg. Kašlju in prve klobase.

Slov. kat. akad. starešinstvo v Ljubljani vabi svoje člane, da se po možnosti v čim večjem številu udeleže mednarodnega misijonskega akad. kongresa, ki se vrši te dni (od 6. do incl. 10 sept. t. l.) v Ljubljani. — Odbor.

Ljubljana

Prihod novega prapora triglavskega polka

V torek dne 9. t. m. pride z vlakom ob 10.6 dop. novi prapor našega domačega polka v Ljubljano in bo pred kolodvorom svečano sprejet od cele garnizije, ki bo postavljena med Resljevo in Dunajsko cesto, od vojaških in civilnih oblastev.

Nato bo defilacija garnizije po Bleiweisovi cesti, kjer bo g. div. komandant general Tripkovič pregledaval mimohod vojaštva pri Trubarjevem spomeniku in bodo prisostvovale tudi vse druge vojaške in civilne honoracije.

Čete krenejo potem od banske palače po Erjavčevi cesti na Kongresni trg, v Šelenburgovo — Prešernovo ulico, Marijin trg pred magistrat od tam pa mimo škofije po Foljanski cesti v vojašnico.

Pozivamo naše narodno someščanstvo, da novi prapor pri korakanju garnizije skozi mesto primerno pozdravi in da zlasti ženstvo z oken obsipa prapor s cvetjem.

Poziv!

Mestna občina ljubljanska razobesi jutri, dne 6. septembra t. l. na vseh mestnih poslopjih zastave v proslavo rojstnega dne prestolonaslednika Petra. V nedeljo in ponedeljek 7. in 8. t. m. bodo prejemali naši polki nove jugoslovanske zastave, v torek 9. t. m. pa bomo pozdravili dopoldne ob 10 novo zastavo 40. pešpolka ob prihodu v Ljubljano. Mestna občina ljubljanska bo vse te slavnostne dni to je od sobote do vključno torka pustila vihrati zastave na mestnih hišah in vljudno vabi ljubljansko meščanstvo, da na enak način praznuje slovesne dogodke.

*

⊙ **V Križankah** ima ondotna moška kongregacija na praznik Marijinega rojstva duhovno opravilo samo zjutraj ob šestih. Popoldanski cerkveni shod pa izpade radi slovesnosti na Rakovniku. Družbeniki se vabijo, da se udeleže slovesnosti na Rakovniku.

⊙ **Vzajemna zavarovalnica** se je včeraj preselila iz svojih dosedanjih prostorov na Dunajski cesti v svojo novo palačo na Masarykovi cesti. Včeraj so delavci ves dan prevažali arhiv in knjige zavarovalnice. V uradnih prostorih zavarovalnice je najbolj zanimiva registratura, ki obstoja iz nešteviln jeklenih omaric sistema Wertheim in izdelanih v Gothi v Nemčiji. Zavarovalnica prične poslovati v svojih novih prostorih v torek, 9. t. m.

⊙ **Kaj si mora misliti avstrijski Nemec,** neveden Čeh in sovražen Madžar, če se pripelje s katerim izmed mednarodnih brzovlakov v Ljubljano, stopi v kolodvorsko restavracijo, naroči čašo piva ali brizganec ter zagleda na čaši — 12 let po osvobojenju ter v restavraciji, ki je končno last naše narodne države, stekleni emblen z grbom prometne stroke ter z nemškim napisom: »S. B. Laibach«? Ah, pojte no, kaj si bo neki mislil! Nič si ne bo mislil: on je vendar zagrizen avstrijski Nemec, neveden Čeh in sovražen Madžar, mi pa — narodna država in mirna Bosna!

⊙ **Umrli so v Ljubljani v času od 31. avg. do 5. t. m.:** Bojan Brinšek, sin višjega finančnega tajnika, 8 let, Dolenjska cesta 8, (Zaloška c. 11.); Ivan Čuden, mestni ubožec, 74 let, Japljeva ul. 2; Marija Bovk, žena prodajalca, 52 let, Krakovska ul. 21; Cvetko Feldstein, sin knjigoveza, 6 let, Vošnjakova ul. 20; Franc Birk, duhovnik misijonar, 64 let, Tabor 12. V bolnišnici so v istem času umrli: Adam Čižek, bančni uradnik, 25 let; Ivan Šešek, sin služkinje, 5 let, Bukovica pri Vodicah; Ivan Zver, zidar, 28 let, Miklošičeva c.; Ignacij Svete, delavec, 53 let, Celovška c. 34.

⊙ **Lekarne:** Nočno službo imajo: Mr. Bahovec, Kongresni trg; Mr. Ustar, Sv. Petra cesta 78 in Mr. Hočevar, Šiška VII.

Dr. Ražem Joahim
odvetnik v Ljubljani,
si dovoljuje sporočiti, da se je pridružil s svojo pisarno odvetniški pisarni dr. Bulovec Antona, odvetnika v Ljubljani, in zato premestil svojo odvetniško pisarno z Dunajske ceste št. 31 v
Tavčarjevo ulico št. 6.
Telefonska št. 34-32.

Drevi ob osmih v stolnici

KONCERT „LJUBLJANE"

Sodelujejo: ravnatelj stolnega kora g. mons. Stanko Premrl, operni tenor g. Jože Gostič in celotni društveni mešani zbor.

Uvodne besede govori g. kanonik dr. Fr. Kimovec.

K današnjemu koncertu Ljubljane

Palestrinov motet: Super flumina Babylonis bi mogli imenovati biser med njegovimi izredno številnimi deli. Pretresljivo nam slika žalost izraelskega ljudstva v izgnanstvu in suženjstvu, ki je zgubilo vse: domovino, tempel. »Ob vodah babilonskih smo sedeli in jokali, ko smo se spominjali Tebe Sion; na vrbe smo obesili svoje citre.« Palestrina ilustrira to tako priprosto, a vendar tako resnično, da nam vas ta bolest živo stopi pred oči. Vse posamezne niti — motivi, teme — se polagoma porajajo, zginjajo, zopet v novih kombinacijah vstajajo, v moči in prepričevalnosti rastejo, dokler v besedah — suspendimus organa nostra — (svoje citre smo obesili) ne najdejo svojega viška, ki je obenem krik in vik zasužnjenega ljudstva, ki mu je ostal le še edino spomin na vse, kar mu je bilo drago in ljubo. Skladba »O bone Jesu exaudi me« (O, dobri Jezus, usliši me) je šesteroglasna, polna dramatskih učinkov, z lepo vpletenimi liričnimi mesti (ob uri moje smrti me pokliči). Nadvse mogočen je zaključek — in saecula saeculorum.

Nekaj oddelkov Petega spokornega psalma odkriva veličino Orlando Lassovega dela: »Gospod, usliši mojo molitev in moje klicanje naj pride k Tebi.« Menjajo se peteroglasni — štiri- in troglasni zbori. Zaključni stavek: »Sicut erat in principio« je šesteroglasen, polifonsko kar najbolj razgiban in izredno veličasten. Biograf Baumker pravi k temu delu med drugim: »Skladatelj se je v besedilo izčrpno poglobil; on zna s svojim izrazom do mozga pretresti, obenem pa tudi tolažilno in bodrilno vplivati. Pri poslušanju obeh prejšnjih skladb in tega psalma se človeku nehote vsiljuje primera med umetniško osebnostjo Palestrine in Orlando Lassa.«

Springerjeva skladba »Večer na Golgoti« je pesem iz trenutkov Velikega petka: polna je mistike, ljubezni in sočustvovanja do Zveličarja na križu. Prelepa je vloga tenorskega solo-speva, ki pripoveduje v dramatskem razmahu, dočim mu violoncelo izrazno kontrastira, nežno in žalostno pevajoč in tugujoč: Zveličar je izdihnil, v polmraku blesti njegovo rame; od rosne belobe privabljen priplava pavlinček, ki bi rad počil tam, kjer slonel je križ. Kmalu odleti v bližajočo se noč; toda Zveličar ne ostane sam: stebra trpljenja se oklepa Ta, ki jo je za Mater izbral.

Iskrena molitev je Jutranja pesem v priredbi Adamiča, po napevu iz leta 1584., kot tudi Henschlova: Himna Stvarniku (za tenorski samospev). Gollerjev polifonski in mogočni Jubilate zaključi vokalni del.

Blesteč okvir tvorijo pevskemu sporedu točke avtorjev: Bacha, Martinija, Ravanella, Regerja, Nowowiejskija in Gigouta. Izvaja jih naš najboljši orgelski mojster g. msgr. Stanko Premrl, ravnatelj stolnega kora.

Edisonova uganka

Vsako leto priredi veliki izumitelj Edison za srednješolske odlične maturante, da izvoli najbolj nadarjenega za delo v svojem laboratoriju potem, ko na njegove stroške izvrši poljubno tehniško visoko šolo. Najtežje vprašanje pri letošnjem izpitu je z dobrim uspehom rešil Edisonov odlikovanec, 17letna Arthur Williams. Noče pa objaviti svojega odgovora, ker noče biti bahač. Zdaj si razbija vsa Amerika glave nad to uganko. Glasi se:

Sredi puščave preti smrt karavani, ki je zgrešila pot. Šteje osem ljudi: znanega 60letnega znanstvenika, ki je priredil potovanje, njegovo 39letno soprogo, ki se zanima samo za zabavo in sport, njunega 6letnega sina, vašo zaročenko, vašega najboljšega prijatelja, mladeniča vaše starosti, ki obuja velike nade kot znanstvenik, vi sami ste zadnji udeleženec karavane, ki ima še dva vodnika v starosti 58 in 32 let. Karavani je ostalo tako malo živil, da bodo z njimi lahko shajale samo tri osebe, preden se bo posrečilo priti do prve naselbine. Vsi ostali udeleženci so obsojeni na smrt. Recimo, da boste vi odločali o usodi sopotnikov. Katere tri boste vi rešili, in katere obsodili na smrt?

Listi so objavili odgovore ostalih pri izpitu ponesrečenih tekmovalcev. Večinoma so hoteli rešiti nevesto, prijatelja in še dečka, ker bi slednji najbrž podedoval očetove zmožnosti. Noben tekmovalec ni bil na jasnem, kaj hočejo z vodnikoma: ali je sploh mogoče rešitev brez vodnika in če ne, kateri od obeh je bolj vreden rešitve: močnejši mladi ali izkušenejši stari? Nekoliko odgovorov se je izrazilo za znanstvenika. Eden od njih se glasi: »Rešil bi znanstvenika, prijatelja in otroka. Znanstvenik bi od vseh največ koristil človeštvu, četudi ne bi dolgo živel. Poglejte Edisona, saj je že davno prekoračil 60. leto.«

V zvezi s tem odgovorom obsoja večina javnosti Edisonovo vprašanje. Ljudje mislijo, da ima osebno ost. Kako naj bi mladeniči obsodili na smrt znanstvenika, če so tekmovali za podporo, ki jo podeli drugi še starejši znanstvenik? Izmed vseh odgovorov uglednih osebnosti je največ pozornosti zbudil odgovor ravnatelja nacionalnega naravoslovnega muzeja Sherwooda, ki je zapisal: »V praktičnem vprašanju ne smemo biti sentimentalni. Brez vodnika ne bi nihče prišel živ iz puščave. Torej je na prvem mestu vodnik, in sicer mlajši, ker je odpornejši ter nudi več možnosti za rešitev sopotovalcem. Z zadoščenjem pa poudarja vsa javnost, da so obsodili skoro vsi Edisonovi kandidati soglasno na smrt znanstvenikovo soprogo. To je napredek, ki govori o enakopravnosti obeh spolov. Ljudje starejšega pokoljenja bi najbrž odgovorili, da zahteva njihova čast predvsem rešitev žen in otrok. Tudi zdaj uživa deca isto predpravico, a z ženami je drugače. Sodobni mladenič bo pretehtal, ali ni moški bolj vreden rešitve kakor ženska? Poprej bi bilo slično vprašanje sploh nemogoče. — Tako pišejo ameriški časopisi.

Gutenbergova biblija

Ameriško poslaništvo na Dunaju uradno poroča, da je nakazal Washingtonski kongres en in pol milijona dolarjev kot kupnino za Gutenbergovo biblijo v treh zvezkih na pergamentu, ki je bila do sedaj lastnina samostana sv. Pavla v Celovcu. Avstrijska vlada je dala svoje dovoljenje za kupčijo, ker ima Avstrija še vedno tri izvode iste knjige in se nahaja najlepši izmed njih v dunajski državni knjižnici. Zdaj bo primerno zavarovana odpotovala stara knjiga preko Oceana.

2 in pol miljona avtomobilov v 7 mesecih

Iz Washingtona poročajo: Skupno število avtomobilov, ki so jih izdelale ameriške tvornice v zadnjih sedmih mesecih, znaša 2, milijona, 481.911. V preteklem letu je bilo to število v istem razdobju za 300.000 večje in je to znak, da je splošna svetovna gospodarska kriza objela tudi ameriško avtomobilsko industrijo.

Kralj zločincev Jack Diamond, ki se je pripeljal iz Amerike v Nemčijo, kjer so ga na zahtevo ameriških oblasti aretirali in bo prepeljan v Ameriko.

William Randolph Hearst, ameriški časopisni magnat, je prišel te dni v Pariz. Ker pa je v svojem časopisju pogosto zelo ljuto napadal Francijo, so ga francoske oblasti izgnale.

Tragičen konec kralja apašev

V neki mračni ulici Marseilla je odjeknilo par revolverskih strelov. Dva apaša sta se spopadla. Eden od njiju je padel na zemljo, drugi pa pobegnil. Policija je pozneje našla ranjenca, ki je ležal brez zavesti na tleh. Nekaj ur pozneje je umrl v bolnišnici, ne da bi dal prej od sebe kako izjavo. To je zakon »časti« mednarodnih zločincev. Uboj pa v prvih trenutkih ni nikogar zanimal. Tudi listi se niso mnogo brigali za ta uboj. Poročali so samo, da je bil ubit neki apaš in da je morilec pobegnil. Toda čez nekaj dni pa so imeli listi že več poročati o ubitem apašu. Ni bil to navaden bandit, ampak kralj apašev in mednarodno poznana osebnost, ki je imel v svoji zločinski karijeri neverjetno srečo, dokler ga ni končno zadela krogla, in ta ne od redarja, ampak od njegovega poklicnega tovariša.

Miheletti je bil zelo premeten in se je

Dr. Vladan Gjorgjevič, bivši srbski ministrski predsednik, ki je te dni v starosti 86 let umrl v Badenu pri Dunaju.

znal spretno izogniti vsem zanjkam, ki so mu jih nastavljale policije vseh dežel, in je bil tudi toliko smel in brutalen, da je tudi vse svoje nasprotnike med zločinci samimi znal držati v šahu. S svojimi apaškimi podjetji si je nabral ogromno premoženje, ki ga je pa takoj nato v nekaj dneh zapravil, tako da je bil bogat samo nekaj dni.

Miheletti je potomec ugledne madjarske rodbine, kateri so pripadali ugledni politiki in trgovci. Že v rani mladosti je zapustil domovino, prevzel italijansko ime Miheletti in se začel klatiti po vsem svetu. Bilo ga je dosti povsod in so ga imele slabo zapisanega vse večje svetovne policije. Miheletti je imel navado, da je svoje konkurente izzval na dvoboj, ki se je vršil ali z revolverjem ali z nožem. Ker je bil spreten in lokav, je bil vedno zmagovalec.

Film v indijanskem jeziku

Dočim se skoro vse svetovne filmske tovarne trudijo, da producirajo čim več filmov v svetovnih jezikih, in to v angleškem, francoskem, nemškem in španskem, je eno izmed največjih ameriških podjetij izdelalo film v indijanskem jeziku. Razen nekaj belokožcev, ki dobro obvladajo indijanščino, je družba The Universal angažirala za ta film same pristne Indijance. Ker je USA še vedno nekaj stotin tisočev Indijancev, je filmsko podjetje prepričano, da bo film »nesel«.

Novi poljski poslanik v Berlinu dr. Vaclav Grzybowski, ki je bil doslej poslanik v Pragi.

Učenjak kot gigolo

Biaritz, znano moderno francosko kopališče, ima svojo senzacijo. V nekem tamkajšnjem baru je bil nameščen kot poklicni plesalec neki lep in simpatičen mladenič. Bil je zelo dober plesalec in bar je bil vedno poln najbolj izbranega občinstva, posebno dam. Lastnik je bil zadovoljen, ker je šel posel izvrstno. Nekega dne pa je dobil mladi gigolo veliko zapečateno pismo, ki ga je odprl s tresočo roko. Ko ga je prečital, je bil naenkrat silno vesel. Takoj je pokazal pismo vsem navzočim. V pismu je stalo, da je mladenič dobil prvo nagrado ob priliki nekega važnega znanstvenega odkritja. Ta nagrada je bila tako velika, da mu je zagotovila dostojno življenje. Takoj je javil lastniku bara svojo odpoved. Ta pa ga je ponižno prosil, naj ostane vsaj še preko te sezone. Mladenič se je končno le dal pregovoriti. Pa to še ni bilo vse. Vrhu tega se je vanj še zaljubila bogata Američanka, ki je takoj, ko je zvedela, kaj je prav za prav ta gigolo, odkrila svojemu očetu simpatije do tega mladeniča, prepričana, da sedaj ni nobenega razloga več, da bi se tega sramovala. In tako je srečni mladenič postal še ženin milijonarjeve hčerke, za kar pa se ima bolj zahvaliti plesu, kakor pa svojim studijem.

Profesor Cunnar Hedren iz Stockholma bo konserviral najdena trupla članov Andreejeve ekspedicije.

Prekooceanski letalci, ki se za kazen ne zmenijo

Znani letalec Roger Williams, ki je preteklega leta skupno z Yanceyem letel iz Amerike v Rim in letos nepretrgoma iz Newyorka do Bermudov in nazaj, se mora težko pokoriti za neki prestopek, ki ga je med vožnjo storil. Departement za avijacijo mu je odvzel za tri mesece letalski patent, ker je za časa svojega slavnega poleta krožil nekaj časa nad Bermudi, ne da bi poprej prosil za dovoljenje angleške oblasti na otokih. Angleške oblasti so se radi tega pritožile pri ameriškem zunanjem ministrstvu in tako upravniku departementa ni preostajalo drugega, kakor da kaznuje Williamsa z omenjeno kaznijo. V zadnjem času je imel departement radi naglega razvoja letalstva večkrat priliko, da kaznuje kakega letalca radi kršenja zakona o letalstvu. Znanemu oceanskemu letalcu Bert Acostu je bil tudi odvzet patent za nekaj časa, ker je nad nekim letališčem prenizko letel. Pozneje so mu ponovno odvzeli patent, ker je za časa kazni letel brez dovoljenja. Potem je bil znani letalec Frank Hawkes obsojen na 500 dolarjev globe, ker je na Rooseweltovem letališču izvajal akrobatske produkcije. Z isto kaznijo je bil kaznovan tudi inozemski letalski konstrukter Fokker, ker za časa nekega poleta ni imel pri sebi patenta.

»Ljudska knjižnica« iz založništva Jugoslov. knjigarne v Ljubljani: 29. zvezek: Savinšek, IZPOD GOLICE 30 Din, vez. 42 Din. — 30. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE 28 Din, vez. 40 Din. — 31. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World) Roman (s slikami), 24 Din, vez. 32 Din. — 32 zvezek Reimmichl, ZAGORSKI ZVONOVI — Slavič, NA SINAJ, 30 Din, vez. 42 Din. — 33 zvezek: Bridges, NA POMOČ 30 Din. vez. 42 Din. — 35. zvezek: Brackel, CIRKUŠKI OTROK 28 Din. vez. 40 Din.

Rumeni gusarji

63

(Sodobna zgodba.)

Čez nekaj ur so Mihaela prebudili iz trdnega spanja in mu sporočili novico, da je brodovje gusarjev med oseko počivalo zasidrano ob izlivu reke, s plimo pa so dvignili sidra in vozijo po reki navzgor. Takoj je skočil pokonci, izmil si glavo z mrzlo vodo in se hitro odpravil na zadnji posvet s svojo družbo.

»Čez koliko časa bi gusarji prijadrali do jezera?« vpraša Lo Finga.

»Veter imajo nasproten, spoštovani gospod, vendar pa bi rekel, da bomo njihove jambore zagledali prav blizu jezera, preden plima poneha. Gusarji imajo namreč navado, da vlačijo džunke z manjšimi čolni na vrveh za seboj, zato imajo čolni dolga vesla.«

»Torej odrinimo in Bog daj srečo!«

Mihael je trdnjavo izročil v varstvo kapitanu Richardsu in njegovi rešeni posadki ter odhitel s Timom in ostalo svojo družbo dol k jezeru. Nekaj minut nato je posadka na trdnjavskem zidu videla, kako je proti reki krenil cel sprevod. Spredaj je vozila Berezina z Mihaelom, Čengom in Lo Fingom na krovu in vlekla na vrvi za seboj natovorjeno džunko; na džunko pa so bili privezani trije sampani, ki so plavali drug za drugim. Za njimi je vozil Bantam s Timom in Eh Sangom, nanj pa je bila privezana druga džunka in druga vrsta sampanov. Vsaka džunka je imela na krovu po tri kitajske vaščane in eden jo je krmaril; saj je po vaseh blizu obale skoraj vsak možak kos mornarja.

Že je nastopila plima, ki je segala po reki noter do jezera. Pomagal pa jim je veter, ki je še vedno kar stalno pihal in tako so v dveh urah dospeli do ostrega ovinka, ki je imel obliko črke S. V ravni črti je bil dolg skoraj eno miljo in se je raztezal od severozahoda proti jugovzhodu in veter je pihal v isti smeri.

»Ali je to tisto mesto, Lo Fing?« je vprašal Mihael.

»Da, gospod, o tem smo govorili.«

Mihael se je ustavil z malim brodovjem na gorenjem koncu ovinka. Sampane so zasidrali vštric džunk, oba motorna čolna pa takoj za njimi; tako bi torej lahko prestregli vsak manjši brod gusarjev, ki bi morda prišel pred drugimi po reki navzgor. Kdor je vozil proti toku, prav radi ovinka ni mogel videti drugega ko jambora obeh džunk.

Pretekle so kake tri ure. Že je nastopala oseka, ko je straža na vrhu džunkinega jambora sporočila, da je v ovinek zavozil neki brod.

»Moram sam pogledati,« pravi Mihael.

Prestopil je iz lanše na džunko ter splezal na jambor, tako da je mogel pregledati ovinek po vsej dolžini. Dve dolgi lorki, ki sta imeli po dvanajst veslačev, sta na vrvi vlekli veliko džunko. Za njimi je videl jambore še drugih brodov, čez kaki dve minuti pa je čisto razločno zagledal drugo džunko. Brodovi pa so se pomikali počasi; dasi se je oseka šele začenjala in jih pri vožnji ovirala, se pa je v njihove mogočne trupe z vso silo upiral veter.

Mihael je počakal, dokler ni prva džunka preplavala skoraj tri četrtine ovinka. Tedaj je splezal z jambora na krov in dal povelje. Vrvi, ki so vezale obe džunki, so zrahljali in na vsakem brodu sta pohitela dva moža pod krov.

Nekaj hipov še in iz lin so se pokadili v smeri vetra gosti oblaki dima. Motorna čolna sta se postavila vsak ob krmo svoje džunke ter ju porivala po reki navzdol, dokler nista prišla do ovinka. Tedaj so napeli jadra in okorna brodova sta hitela s kar čedno naglico brodovju naproti, pred njima pa gosta in neprodirna stena dima.

Mihael je stal poleg krmarja na krmi džunke. Želel si je, da bi dim ne bil tako zelo gost, ker bi rad videl, kaj se godi onstran črne stene. Ko pa je veter naenkrat oblak pretrgal, je skozi okence zagledal, da so se veslači v čolnih, ki so vlačili veliko džunko, ustavili in je veter džunko zasukal po strani.

Mihael je dal novo povelje. Tedaj so začeli metati z džunk goreče baklje v sampane, ki so plavali vštric džunk. Plamen je švignil kvišku, zanetena šara je zagorela, da je pokalo in bučalo, veter pa nesel pred brodovjem še gostejše oblake črnega in rumenega dima.

Bilo je seveda nemogoče videti, kaj se godi niže doli na reki. Če pa je računal po svojem bežnem pogledu na sovražno džunko, je Mihael sklepal, da mora biti od njih oddaljen samo še kakih sto metrov, ako ni svoje lege spremenila.

Na njegovo povelje sta kitajska krmarja krmili privezala, nakar so se vsi spustili po vrveh, ki so visele ob krmi džunk, na prednji konec lanš. Mihaela so pekle oči in grlo od zoprnega dima, ki ga je obdajal od vseh strani, in je kar zdrknil v naročje Timu, ki ga je čakal spodaj.

»Ali ste jih videli, gospod?« vpraša brodar.

»Da. Velika džunka leži preko reke, kakih sto metrov navzdol. Zdaj bo pravi čas, da se še zadnjič poženemo naprej.«

Obisk velesejma

Gozdarska in lovska razstava privabljata stalno mnogo obiskovalcev. Posebno se opaža veliko zanimanje za naš les. Veliko interesentov za naš les prihaja na razstavo iz inozemstva. Mnogo koristi ima od njih naša lesna trgovina in industrija, kamor se obračajo interesenti radi dobave lesa. Včeraj smo zabeležili obisk Grkov, katerih je prišlo večje število in so se v prvi vrsti zanimali za naš les. Nadalje moramo omeniti, da je bilo na velesejmu več Francozov, letoviških gostov z Bleda, ki se vračajo skozi Ljubljano domov. Obeta se tudi obisk več inozemskih strokovnjakov za gozdarstvo in lovstvo.

Tudi kupčija se vedno bolj razvija. Povpraševanje je znatno v tehle strokah. pletenine, pisalni stroji, kožuhovina, gramofoni in plošče. V teh strokah je beležiti več zaključkov.

K včerajšnjemu članku »Od zibelke do groba« omenjamo, da so poleg industrijalca g. Hribarja razstavile svoje izdelke tudi še druge ljubljanske tvrdke, zamisel in aranžma razstave pa je od g. dv. svetnika Rustje.

Tekma harmonikarjev je predmet velikega zanimanja naših godcev. Za tekmo, ki se vrši 8. t. m. je prišlo zelo veliko število prijav, tako da bodo morale ta dan vršiti ob 8 dopoldne izbirne tekme kar tri komisije. Popoldne ob 5 pa se vrši na prostoru, kjer je sedaj lovski kino, glavna tekma. Za to tekmo bo seveda največ interesentov.

Jugoslovanska knjigarna je prišla na srečno misel ter razstavila na velesejmu knjige in učila. Na okusno opremljeni razstavi so zbrane vse knjige in muzikalije, kar jih je doslej izdala knjigarna. Tako so razstavljene praktične, mladinske knjige, gledališke igre, Ljudska knjižnica, Leposlovje, nabožne knjige, muzikalije, slovarji, učbeniki, nazorne slike, geografske karte. V sredi pa so razstavljena učila in foto-aparati. Knjigarna prodaja dela s tem tudi propagando za veliko knjižno akcijo, o kateri smo tudi že poročali, kajti dosedanji način prodaje slovenske knjige ni mogel ustvariti velike naklade in so knjige morale biti drage. Zato je Jugoslovanska knjigarna omogočila interesentom nabavo lepe knjižnice proti mesečnemu odplačilu.

Na lovski razstavi ni videti samo lovskih trofej, nadalje lovska roža, ampak tudi praktično opremo za naše lovce. Jasno je, da morajo imeti lovci za uspešen lov primerno opremo, katero dobavljajo v najboljših kakovostih naše domače tvrdke. Tako obleke, perilo, klobuke, čevlje, jerhaste hlače itd.

Organizacija mlekarjev

V Ljubljani se je ustanovilo »Centralno mlekarsko društvo«, ki si je stavilo nalogo, rešiti vsa najaktualnejša vprašanja, ki se tičejo mlekarstva v dravski banovini. Kot člani lahko pristopijo vsa mlekarska podjetja, zadružni in privatna, ter vse organizacije, ki kakorkoli delajo na povzdigi mlekarstva.

Prvi občni zbor »Centralnega mlekarskega društva v Ljubljani« se bo vršil v nedeljo 14. t. m. ob 10 dopoldne v prostorih Kmetijske družbe v Ljubljani, Turjaški trg 3, s tem-le dnevnim redom:

1. Pozdravni nagovor predsednika pripravljalnega odbora. 2. Poročilo o položaju na mlekarskem trgu pri nas in drugod. 3. Čitanje društvenih pravil. 4. Sprejemanje članstva. 5. Volitve društvenih funkcijonarjev. 6. Določitev članarine in pristojbine. 7. Napoved in pojasnilo delovnega programa. 8. Slučajnosti.

V informacijo omenjamo še, da imajo člani društva te-le dolžnosti: a) Plačevati članarino in prispevke, ki jih je določil občni zbor. b) Podajati društvenemu odboru statistične podatke o poslovanju. c) Pokoravati se vsem določilom v društvenih pravilih in sklepom občnega zbora. — Vsak član ima na občnem zboru en glas.

Borza

Dne 5. septembra.

DENAR

V današnjem deviznem prometu so devizni tečaji bili čvrsti. Promet je bil srednji. Kakor običajno je bilo v devizi Trst zaključeno privatno blago.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaji.) Amsterdam 2272.50 bl., Berlin 1344.50—1347.50 (1346), Bruselj 787.96 bl., Budimpešta 988.78 bl., Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 795.77—798.77 (7997.27), London 274.13—274.93 (274.53), Newyork 56.335 bl., Pariz 221.76 bl., Praga 167.35 bl., Trst 294.60—296.60 (295.60).

Zagreb. Amsterdam 2272.50 bl., Berlin 1344.50 do 1347.50, Bruselj 787.96 bl., Budimpešta 987.28 do 990.28, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 795.77 do 798.77, London 274.53 bl., Newyork 56.235—56.435, Pariz 220.50—222.50, Praga 166.95—167.75, Trst 294.436—296.436. — Skupni promet brez kompenzacij je znašal 6.22 mil. Din.

Belgrad. Amsterdam 2269.50—2275.50, Berlin 1344.50—1347.50, Budimpešta 987.28—990.28, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 795.77—798.77, London 274.53 bl., Newyork 56.235—56.435, Pariz 220.70—222.70, Milan 294.35—296.35.

Curih. Belgrad 9.12875, Amsterdam 207,38, Atene 6.68, Berlin 122.80, Bruselj 71.90, Budimpešta 90.23, Bukarešt 3.085, Carigrad 2.44, Dunaj 72.775, London 25.04875, Madrid 54.35, Newyork 515.05, Pariz 20.235, Praga 15.285, Sofija 3.73, Trst 26.97, Varšava 57.75, Kopenhagen 137.90, Stockholm 138.40, Oslo 137.90, Helsingfors 12.9525.

VREDNOSTNI PAPIRJI

Med državnimi papirji beleži danes promet le vojna škoda za december. Tečaji so ostali v glavnem neizpremenjeni, le dolarski papirji so čvrstejši. V bančnih papirjih beležijo promet delnice Poljo- in Jugobanke. Nekaj več prometa izkazujejo industrijski papirji. Zaključene so bile delnice Guttmanna, brodske tovarne vagonov in Trboveljske. Slednja se je učvrstila na 403, kasneje pa je popustila na 400. Nadalje je bila zaključena Dubrovačka po 400.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 97.75 bl., 7% Bler. pos. 87.50 bl., Celjska pos. 160 den., Ljubelj. kred. 122 den., Praštediona 925 den., Kred. zavod 170 do 180, Vevče 124 den., Stavbna 40 den., Šešir 105 den., Ruše 280—300.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 88—88.50, agrari 55—56, vojna škoda ar. 438.25—439, kasa 438.25—439, 10. 438.25—439, 11. 438.25—439, 12. 438.50—439.25 (439), srečke Rdeč. križa 40—52, 8% Bler. pos. 97.25—98, 7% Bler. pos. 86.50 do 86.875, 7% pos. Drž. hip. banke 85.50—86, 6% begl. obv. 76—76.75. — Bančne delnice: Ravna gora 75 den., Hrvatska 50 den., Katolička 36 den., Poljo 56—56.50 (56), Kreditna 96 den., Union 191—193, Jugo 77.50—78 (77.50), Lj. kred. 122 den., Medjunarodna 65 den., Narodna 8.075—8.200, Obrtna 36 den., Praštediona 917.50—927.50, Etno 155 do 165, Srbska 188 den., Zemanjska 130—133. — Industrijske delnice: Nar. šum. 25 den., Guttmann 152.50—155 (152.50), Slaveks 60 den., Slavonija 200 den., Našice 1.100—1.250, Danica 100—102, Pivara Sar. 180—190, Drava 230—250, Šećerana Osjek 310—313, Nar. ml. 20 den., Osj. ljev. 180 den., Brod. vag. 100—104 (100), Union 120 den., Vevče 124 den., Isis 40—45, Ragusea 399.50—405 (400), Oceania 210—225, Jadr. plov. 500 den., Trboveljska 399—400 (403, 400).

Belgrad. Narodna banka 8.100—8.180, 7% inv. pos. 90.50, agrari 56—56.50, vojna škoda 452.50 do 453, 9. 454.50—455, 12. 453—453.50, srečke Rdeč. križa 51, 7% Bler. pos. 89.30—89.50, 6% begl. obv. 77—78.

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu. London: 7% Bler. pos. 56.50—87. — Newyork: 8% Bler. pos. 96.50—97.50, 7% Bler. pos. 86.50—87.25, 7% pos. D. H. B.

Dunaj. Don. sav. jadr. 89.05, Wiener Bankverein 17.80, Creditanstalt 47.40, Escompeteges. 159.40, Union 24.50, Ruše 35.50, Mundus 159, Alpine 25.58, Trboveljska 49.25, Rima Murany 85.75.

Žitni trg

Danes javlja Budimpešta čvrstejšo tendenco za pšenico, dočim je koruza slejkoprej slaba. Govori se, da se je začela intervencija madjarske vlade na budimpeštanski borzi. Vprašanje je, če bo tudi Čikago čvrstejši. Le tedaj je namreč pričakovati stalnejšega preokreta na boljše. Pri nas so cene ostale neizpremenjene, so pa že zelo visoke in nad svetovno pariteto. Zato tudi ne izkazujemo znatnega izvoza.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene.

Novi Sad. Koruza bč., sr. 115—117.50, bč., sr. ladja Dunav 117.50—122.50, ban. 110—112.50, ban. ladja Dunav Bega 117.50—122. — Fižol bč. 390—400. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 52 vagonov, koruza 52 vagonov, moka 7 vagonov, fižol 5 vagonov. Tendenca za fižol trdna, za ostalo neizpremenjena. — 6. in 8. t. m. borza ne posluje.

Sombor. Pšenica bč., Tisa šlep 80 kg 160 do 165, bč. okolica Sombor 78 kg 155—160, j. ban. 79-80 kg 160—165, sr. 78-79 kg 145—150, ban. 78 kg 140 do 145, ban. Bega šlep 79 kg 157.50—162.50, ban. Bega kanal 79-80 kg 157.50—162.50, ban. Donava šlep 79 kg 157.50—162.50. — Rž bč. 100—110. — Ječmen bč. 63-64 kg 105—110, bč. poml. 69-70 kg 150—155, bar. 70 kg 165—170. — Koruza bč. 112.50—117.50, bč. okt. 115—120. — Fižol bč. 320 do 340, bč. beli izbrani 340—350, meš. bč. 230 do 240. — Otrobi bč., sr. 80—85. — Moka bč. 0g in 0gg 290—300, 2. 260—270, 5. 215—225, 6. 150—160, 7. 110—120, 8. 95—100. Tendenca mirna. Promet skupno 621 vagonov.

Budimpešta. Tendenca za koruzo mlačna, ostalo trdna. Promet sreden. Pšenica: okt. 15.65 do 16.06, zaklj. 15.98—15.99; marc 17.45—17.55, zaklj. 17.45—17.46; maj 17.62—17.92, zaklj. 17.92 do 17.93. — Rž: okt. 10—10.20, zaklj. 10.18—10.20; marc 11.27—11.40, zaklj. 11.40—41. — Koruza: sept. 14.92—15.12, zaklj. 15.05—16; maj 14.92 do 15.30, zaklj. 15.04—15.05.

Službene objave

Dražbeni oklici. Dne 1. oktobra ob pol 10 bo pri sodišču v sobi št. 5 dražba nepremičnin: hiša, gospodarsko poslopje in zemljišče, zemljiška knjiga k. o. Letuš, vl. št. 46, 331, 368. Cenilna vrednost 212.439.50 Din, vrednost pritiklin 7505 Din, najmanjši ponudek 141.630 Din. Okrajno sodišče Vransko. — Dne 2. oktobra 1930 ob 9 bo pri sodišču v sobi št. 21 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Pince, vl. št. 388 in 535. Cenilna vrednost 2150 Din, najmanjši ponudek 1434 Din. Okrajno sodišče Dol. Lendava. — Dne 6. oktobra 1930 ob pol 11 bo pri sodišču v sobi št. 26 dražba nepremičnin: hiše št. 45 na Kamnah s srenjskimi pravicami in štirih zemlj. parcel, zemljiška knjiga Savica, vl. št. 64. Cenilna vrednost 10.700 Din, najmanjši ponudek 7133.50 Din. Okrajno sodišče v Radovljici. — Dne 7. oktobra 1930 ob 10 bo pri sodišču v sobi št. 22 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Velika Goba, vl. št. 62. Cenilna vrednost 6638.35 Din, najmanjši ponudek 4426 Din. Okrajno sodišče v Litiji.

Razglasitev konkurza o imovini Bana Franceta, trgovca na Jesenicah. Konkurzni komisar dr. Kolnik Fran, starešina okrajnega sodišča v Kranjski gori. Upravnik mase dr. Vovk Janko, odvetnik na Jesenicah. Prvi zbor upnikov pri imenovanem sodišču, dne 14. septembra 1930 ob 10. Oglasitveni rok do 1. oktobra 1930. Ugotovitveni narok pri sodišču dne 14. oktobra 1930 ob 10. Deželno sodišče v Ljubljani.

Upravnik konkurzne mase. V konkurzni zadevi tvrdke dipl. ing. Vrečko Franc, d. z. o. z. v Ljubljani, se je na predlog dosedanjega upravnika mase postavil mesto dosedanjega konkurznega upravnika dr. Žitko Stanko, odvetnik v Ljubljani, za novega konkurznega upravnika dr. Šubic Milan.

Konec poravnalnega postopanja. Poravnalno postopanje Viktorja Pilih, trgovca v Žalcu, registrirano pod isto firmo, je končano s potrditvijo poravnave.

Sport

ILIRIJA—VSV (BELJAK)

8. septembra ob 17 na igrišču Ilirije.

Na praznik 8. septembra (v ponedeljek) igra SK Ilirija prvič v jesenski nogometni sezoni na domačem igrišču. Dosedanje tri jesenske tekme je odigrala v Mariboru, oziroma v Linzu, vse z zelo zadovoljivim uspehom. Njeno moštvo je v dobri formi in pričakuje se lahko, da bo tudi proti VSV zaigralo uspešno.

Villacher Sportverein je sedaj najboljše koroško moštvo. Igral je zadnje tri nedelje proti celovškemu prvaku Austriji 3 : 2, z enakim rezultatom je zmagal nad KAC-om ter s 5 : 1 nad celovškim Rapidom. VSV se je odlikoval vedno po borbenosti in elanu, zadnje mesece pa je pod vodstvom dunajskega trenerja Pojarja vidno napredoval tudi v tehničnem in taktičnem pogledu.

Z ozirom na začetek sezone je določil odbor SK Ilirije znižano vstopnino.

OTVORITEV JESENSKE NOGOMETNE SEZONE.

ASK Primorje—ISSK Maribor. — Mednarodni lahkoatletski miting.

Jutri, v nedeljo, bo otvorjena jesenska nogometna sezona s finalno tekmo, katero odigrata ISSK Maribor in ASK Primorje. Oba kluba sta znana reprezentanta slovenskega nogometa, radi tega vlada za nastop precejšnje zanimanje.

Mariborčani, ki veljajo kot favorit, so poletno pavzo prav dobro izrabili. Moštvo je v tem času odigralo precej tekem, med temi tudi dve za pokal JNZ. Sicer se pripoveduje, da so tudi Primorjani v tem času trenirali in se pripravljali za jesensko prvenstvo, toda koliko to odgovarja dejstvu, bo pokazala tekma. Obe moštvi nastopita v najmočnejših sestavah, kar je pravilno, kajti ena kluba naj se z najboljšimi močmi borita za zmago. Pričetek tekme je določen na 17. Pred tekmo se vrši lahkoatletsko tekmovanje, kjer bodo nastopili znani lahkoatleti iz Nemčije, Avstrije, Madjarske, Češke itd. Za obe prireditvi je ista vstopnina.

SPORTNI DNEVI SK BLEDA.

SK Bled priredi v dneh 7. in 8. septembra sportne dneve, ki obsegajo pester program. Za nedeljo 7. septembra so na sporedu veslaške tekme z otoka do hangarja na sportnem stadionu. Tekme pričnо ob 15. V odmoru med navedenimi veslaškimi tekmami se vrše na cilju pred hangarjem na 50 m dolgi progi propagandne plavalne tekme seniorjev, juniorjev in dam. Plava se prsno, hrbtno in prosto. Vse te tekme so razpisane za goste in domačine. Istočasno se vrše propagandni skoki z novozgrajenega 10 meterskega stolpa. Prijavnina za veslaške tekme je 20 Din, za plavalne 10 Din. Za vsa prva mesta so razpisane plakete. Pri prireditvi sodeluje kovinarska godba z Jesenic.

Na praznik 8. septembra se vrši ob 16 na sportnem stadionu nogometna tekma ASK Primorje—SK Bled. Pri tej priliki se preda na slovesen način SK Bledu kot prvaku Gorenjske pokal, ki je bil razpisan v to svrho.

Sportni dnevi se zaključijo z razdelitvijo daril ob 20 v kavarni Kazino.

Nadejati se je, da bodo prireditve zadi svoje zanimivosti dobro obiskane ter bodo za letos dobro nadomestile izpadle konjske dirke.

ŠPORTNI DAN »OLIMPA« V CELJU.

Ob priliki športnega dne, ki ga priredi S. K. »Olimp« Celje-Gaberje, dne 7. t. m. se vrši popoldan ob pol 5 na igrišču v Gaberju prijateljska nogometna tekma proti S. K. »Olimpu« Vel. Gorica (Zagreb). V predtekmi se srečata S. K. »Olimp« rezerva proti S. K. »Dobrna« Trbovlje.

*

SK Ilirija. nogometna sekcija. V nedeljo ob 9.30 igra rezerva trening-tekmo z SK Reko. Na praznik 8. septembra potuje kombinirana rezerva v Trbovlje, kjer igra z SK Trbovlje. Sestava moštva je objavljena kot navadno, na kolodvoru mora biti moštvo najkasneje ob 15.30.

SK. Korotan danes ob 17 trening za prvo in rezervno moštvo, ob pol 19 redna odborova seja. Jutri v nedeljo se vrši ob pol 10 strogo obvezni mesečni sestanek za vse člane. Predsednik.

Nogomet v tujini

Angleži so urnejši. Prvenstveno tekmovanje v prvi ligi tudi med lednom ne počiva. Tako so se odigrale nekatere tekme drugega kola že v sredi tedna. Predvsem je presenetil prvi poraz angleškega prvaka Sheffield Wednesday-a, ki ga je kar z 2:0 odpravil Aston Villa. — Zdi se, da je v največji formi londonski Arsenal, ki je dosegel že drugo zmago v razmerju 1:4. Morda bo ta letošnji angleški pokalni zmagovalec imel tudi še v naprej slične uspehe, kajti brez dvoma ima najboljše angleške napadalce. — Iznenadila pa je tudi visoka zmaga Westham United-a, ki je dosegel s 7:0 rekordni uspeh nad iscer močnim Liverpoolom. — Čeprav je vročina strašna, vendar je gledalcev mnogo, ki so rajše na igrišču pod pekočim solncem, nego v hladni vodi.

RAZNO.

Kako Ogri sprejemajo svoje reprezentante.

Kot zmagovalka na evropskem waterpolo turnirju, kjer je sodelovalo 6 najboljših evropskih waterpolo moštev, je izšla ogrska reprezentanca. Da se je Budimpešta dostojno pripravila na kar najbolj slovesen sprejem svojih z lavoriko ovenčanih sinov, naj nam bo v dokaz to, da se je zbralo na kolodvoru veliko nad 5000 ljudi. Zastopniki najrazličnejših oblastev, sportnih organizacij in drugih društev so pozdravili zmagovalce kar najprisrčnejše. Velik pozdravni govor je imel tudi minister grof Klebelsberg, ki je znan kot ustanovitelj tega evropskega waterpolo turnirja. Odziv tega velicastnega sprejema zasledujemo lahko v dolgih slavospevih ogrskega časopisja.

Večje število delavcev

sprejme v delo pri novi šoli v Škofji Loki gradbeno podjetje E. Tomažič.

Pohištvo

priprosto in najmodernejše Vam nudi tvrdka po izredno nizki ceni

KREGAR IN SINOVA

Št. Vid nad Ljubljano — nasproti kolodvora

Nc I 400/30 — 2

Dražba nepremičnine.

Na predlog Dravske banovine, zastopane po drž. pravobranilstvu v Ljubljani, se dovoli prostovoljna javna dražba nepremičnine, vpisane kot imovina Ljubljanske oblasti pod vl. št. 393, k. o. Brežice in obstoječe iz stavbne parcele št. 243 z enonadstropno hišo št. 79 v Brežicah, dvoriščem in dvoriščnim poslopjem ter iz zemljiških parcel št. 132/2, 132/6, k. o. Brežice.

Dražba se bo vršila dne 26. septembra 1930 dopoldne ob 9 v notarski pisarni notarja Rudolfa Kramerja v Brežicah kot sodnega komisarja. V tej pisarni se sme vpogledati vsak dan v uradnih urah dražbene pogoje in listine, ki se tičejo te nepremičnine.

Izklicna cena je 200.000 Din, vadij 20.000 Din.

Najvišji ponudnik dobi nepremičnino v last, če prodajalec v 14 dneh po javni dražbi ne odkloni najvišje ponudbe in če ponudnik tekom nadaljnjih 14 dni po odobritvi položi vso kupnino. Ponudnik plača vse stroške prodaje in vse državne, banovinske in obč. pristojbine ter kolkovino. Vknjiž. upnikom ostanejo pravice pridržane.

Okrajno sodišče v Brežicah, odd. I.,

dne 3. septembra 1930.

Posetniki velesejma

imajo priložnost, da primerjajo glasbo radio-aparatov in koncertnih naprav z izredno plemenitostjo podajanja novih konstrukcij SLORD. - V paviljonu „E" drugi oddelek desno, se tudi seznanite z znamenitimi in neprecenljivimi

BROKTON zvočniki

Predvajajo se v primerjanju z dragocenim Celestionom in Magna Vox Exzello

Popuste dajejo neposredno Radio-delavnice **SLORD - PTUJ - VIČAVA**

TIVAR OBLEKE

za gospode od . . . . Din 240·-—790·-
za dečke 11—16 let od Din 200·-—420·-
za otroke 3—10 let . . Din 110·-—160.-
zimske kapuce od . . . Din 300·-—750·-
hlače . . . . . Din 89·-—150·-

Ogled prost brez obveze nakupa!

Samoprodaje v vseh večjih krajih

V Ljubljani prodajalna

Ivan Kos, Sv. Petra cesta 24

P. n.

Cenj. gostom vljudno naznanjava, da sva prevzela s 1. septembrom t. l. restavracijo in hotel

Nova Pošta v Kranju

Priporočava se za nadaljnjo naklonjenost ter zagotavljava, da se bova potrudili tudi v bodoče nuditi cenj. gostom solidno in točno postrežbo.

Cecilija in Franica Medja.

Prva celotna izdaja!

Doktorja Franceta Prešerna

zbrano delo

Cena Din 40·—, eleg. vezana Din 55·—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1·50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Dekle

bi se rada izučila v šivanju ali pletenju z vso oskrbo v hiši proti primerni odškodnini ali z delom. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.207.

Šofer

zmožen vseh popravil - išče službo k osebnemu ali tovor. avtomobilu. - Pismene ponudbe upravi »Slovenca« pod: »Avtomobil« št. 10.186.

Krojač

se išče, ki bi vzel 15 let staro dekle v učenje, na hrano in stanovanje. - Naslov v upravi »Slov.« v Mariboru.

Absolventinja

trgovskega tečaja, hčerka trgovca, dobro vzgojena, se priporoča za manjšo pisarno kot začetnica, event. se založi kavcija. - Istotako se priporoča mlad, priden trgov. pomočnik za trgovino mešanega blaga, ki se je izučil v veliki engro trgovini, v svrho nadaljnje izobrazbe, v kondicijo; za njegovo marljivost in zvestobo jamčijo starši in učni šef. - Naslov pove uprava lista pod št. 10082.

Službo dobe

Več dobrih težakov

se sprejme pri Ljubljanski gradbeni družbi — Slomškova št. 19.

Vajenca

s predpisano šolsko izobrazbo sprejme takoj Franc Pavlin, specerija v Ljubljani, Gradišče št. 3.

Služkinjo

pridno in pošteno sprejme takoj trg. družina v mestu na Gorenjskem. Zmožna v šivanju ima prednost. Nastop takoj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Poštena« št. 9880.

Trgovskega učenca

poštenih staršev z mešč. šolo, sprejme trgovina z mešanim blagom. Šetina Peter, Sevnica ob Savi. nica (Štajersko).

Krojaški mojster

išče vajenca od 15 do 16 let iz dobre družine. Ponudbe pod št. »10.160« na upravo »Slov.«

Učenko

zdravo in pošteno, s primerno šolsko izobrazbo, sprejmem takoj v trgovino z mešanim blagom. Hrana in stanov. v hiši. Prednost imajo dobre računarice ter voljne pomagati pri gospodinjstvu. - Naslov: Ludvik Vidmar, trgovec v Ambrusu, pošta Zagradec, Dolenjsko.

Učenko ali učenca

krepkega, marljivega in poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo, takoj sprejmem v trgovino z mešanim blagom. - Ponudbe na: Ivan Rašl, Sv. Vid pri Ptuju.

Učenca

pridnega in poštenega - sprejmem za steklarsko obrt na Jesenice. - Pism. ponudbe na upravo »Slovenca« na Jesenicah.

Krojašk. pomočnika

za fino delo sprejme takoj A. Jarc, krojač, semenišče, Ljubljana.

Knjigovodja

perfekten bilancist, obvladajoč perfektno slovenščino in nemščino — se sprejme. Podrobne oferte z navedbo možnosti nastopa na upravo »Slov.« pod znamko: »Delniška družba«.

Natakarico

pridno ter dobro izurjeno, kateri dam vse na r a č u n, sprejmem takoj. Potrebna kavcija 10 do 20.000 Din. Več po dogovoru. - Pod šifro: »Na račun« št. 10174.

Vajenca

za kleparsko obrt sprejme Alojzij Korče, klepar v Cerknici.

Kmet. strokovnjak

dobi službo za strokovno propagando umet. gnojila. Mesečna plača po dogovoru. - Dopisi na oglasni oddelek »Slovenca« pod: »Umetno gnojilo«.

Pekovski vajenec

v starosti nad 16 let, se takoj sprejme. Prednost imajo z enoletno učno dobo, vse drugo ustno. - Pekarna Žužek, Ljubljana, Sv. Florijana ul. 8.

5 čevljar. pomočnikov

za šivana in težka zbita dela dobi takoj s t a l n o službo pri S. Florjančič & drug, Šmartno p. Litiji.

Učenke

za mehanično umetno vezenje in predtisk sprejme Matek & Mikeš, Ljubljana, Dalmatinova ul. 13.

Čevljarski pomočnik

za navadno delo dobi takoj službo. Stanovanje in hrana v hiši. Pojasnila daje Autobus Pernuš, postaja Figovec, Ljubljana.

Vajenko

za belo šivanje in predtiskarijo sprejme Temerl, Maribor, Stolna 5.

Zaslužek

Zastopnik

ki potuje v Sloveniji že za kako firmo in bi vzel v prodajo tudi še razne predmete za industrije in trgovine, naj vpošlje pismeno ponudbo na T. V. na upravo »Slovenca«

Vnajem

Restavraterja

sposobnega prevzeti novo otvorjen hotel z restavracijo za več let v najem, eventuelno, kupiti ga, iščem. Hotel odprt celo leto. Vprašati: Hotel »Zagreb«, Senj.

Poslovne prostore

oddamo takoj v najem v Šiški, primerne za pisarne, event. tudi stanovanje. - Cenjene ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Prvo nadstropje« št. 10.044.

Dve suhi skladišči

se takoj oddasta v Celju, Razlagova ulica 10.

Pouk

Gosli poučuje

bivš. učitelj konservatorija, Študentovska ulica 9/I.

Šoferska šola

I. oblast. konc., Čamernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Klavirski pouk

temeljit in uspešen, dajem po zmerni ceni. Ponudbe na oglas. oddelek »Slov.« pod šifro: »Klavirski pouk«.

Dijaki

Dijaka

z dežele, 7. ali 8. gimnazije, vzamem za 500 Din mesečno na stanovanje in hrano blizu II. drž. gimn. v Ljubljani. Naslov pove uprava lista pod št. 10209.

Dva dijaka

se sprejmeta v vso oskrbo po nizki ceni. Naslov v upravi »Slovenca« pod štev. 10.187.

Dva dijaka

iz boljše hiše sprejmem na vso oskrbo. Naslov v upravi pod štev. 10.231.

Ženitbe

Poročiti se želi

gospodična, srednje starosti, s poštenim fantom do 35 let starim. Sem čedne zunanjosti, poštene preteklosti, posestnica z gostilno. Vrednost posestva 700.000 Din. - Ponudbe s sliko na upravo »Slov.« pod šifro »Bodoča sreča« štev. 10.178. - Tajnost zajamčena.

Stanovanja

Petsobno stanovanje

in pritikline v sredini mesta, v mirnem kraju, se s 1. novembrom odda. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 9717.

Prazna soba

s posebnim vhodom, nasproti parka pri sv. Petru, se odda. - Naslov v upravi lista pod št. 10107.

Stanovanje

sobo in kuhinjo o d d a m stranki brez otrok. - Val. Vodnikova ul. 15, Udmat.

Stanovanje

dve sobi in kuhinja, z vsemi pritiklinami, se odda s 1. oktobrom. Naslov v upravi pod št. 10.230.

Soba

se odda dvema gospodoma ali dijakoma. Parket, elektrika, sredina mesta. Naslov pove uprava Slovenca pod št. 10.228.

Posestva

Majhno posestvo

hiša, sadonosnik, 2 njivi, v vasi Okrog, četrt ure do farne cerkve Ponikva ob juž. žel., se proda. - Poizve se pri: Senegačnik, Aškerčeva 1, Ljublj.

Autotaksi M. Hočevar

Novo mesto-Kandija Telefon št. **18**

Večje posestvo

dam v najem ali prodam na drobno, ali pa vse skupaj. - Posestvo je v najboljšem stanju, obsega 80 mernikov posetve, poleg še travniki in gozdovi za v porabo. Živine se lahko redi 12 glav. Najemnik ozir. najemniki že lahko nastopijo takoj v jeseni. Posestvo je v lepi legi v Spodnjih Dupljah, obč. Križe, p. Križe na Gorenjskem. Tik železnice in cerkve. - Naslov pove uprava »Slovenca« pod štev. 9644.

Hišo ali vilo

v Ljubljani, kupim. Ponudbe na upravo »Slov.« pod št. 1930.

Proda se hiša

z malim vrtom v sredini mesta v Tržiču. Pripravna za trgovino, v hiši je vodovod in elektrika. — Več se izve v trgovini: Logar & Kalan v Kranju.

Kupimo

KUPUJEM STALNO

samo večje komplekse

bukovih gozdov

od katerih les bi moral biti sposoben za izdelavo pragov. Istotako kupujem **bukove prage** za francoske železnice za dobavo oktober do april 1930—1931. - Ponudbe je poslati na ANTON PETRIČ, Novo mesto.

Železne modele

za izdelovanje cementnih cevi, rabljene, a še v dobrem stanju, kupim. Ponudbe na oglasni oddel. »Slov.« pod šifro: »Modeli« št. 10.194.

Divji kostanj želod suhe gobe

jesensko rast, kupuje

V. H. Rohrmann

Ljubljana

Sv. Petra nasip 27

Glasba

Pianino

skoraj nov, črn, ceno naprodaj. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10168.

Glasovirje in pianine »Dalibor« (ČSR)

opetovano razstavljamo na Velesejmu v Ljubljani, paviljon »E«, od 31. VIII. do 15 IX. 1930. Izrabite to priliko za nakup prvovrstnega instrumenta

»Dalibor«

poceni in pod ugodnimi plačilnimi pogoji.

Pianino

prodam. - Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 10164.

Klavirji!

Velika izbira klavirjev. - Strokovnjaško popravilo in čisto uglaševanje. Nizke, tudi cene na obroke. Solidna postrežba. - Tovarna klavirjev **Warbinek**, Ljubljana - Gregorčičeva 5, Rimska c. 2.

Prodamo

Dva štedilnika

(Tischherd) se prodasta. Kolodvorska. Uranič.

Varilne aparate

»Griesogen« ter vse razne potrebščine za autogensko varenje ima vedno in najceneje v zalogi Feliks Toman ml., Ljubljana, Resljeva cesta 30.

Parkete

hrastove in parjene bukove ima stalno v zalogi A. Kanc, tvornica parketov, Mengeš - Slovenija.

Tehtnica

za trgovino — sistema Schulz Universal — za 15 kg, ugodno naprodaj. Vprašati pri Gospodarski zvezi na Dunajski cesti.

Transmisij. jermena

najboljše kakovosti tovarne »Gehrckens« razpošilja najceneje Feliks Toman ml., Ljubljana, Resljeva cesta 30.

Puhasto perje

kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. - Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 D. **L. Brozović, Zagreb**, Ilica 82. Kemič. čistilnica perja.

Volna, bombaž,

nogavice in pletenine v veliki izberi pri Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ul. 4 in Stari trg 12.

Terazzo

brusite najhitreje s »Siliciumcarbid drsalci«, ki jih ima vedno v zalogi Feliks Toman ml., Ljubljana, Resljeva cesta 30.

Pis. stroj Underwood

novi model, malo rabljen, poceni naprodaj. Josip Matelič, Ljubljana, Gradišče 8-b, III. nadstropje.

Steklen papir

flintpapir, šmirgelplatno ter šmirgelprah za vse industrije ima vedno na zalogi najceneje Feliks Toman ml. — Ljubljana, Resljeva cesta 30.

Brivnica

je radi izselitve takoj naprodaj za vsako ceno. Naslov v upravi pod št. 10.225.

Obrt

Trikotaže

vseh vrst po meri. Aleksandrova cesta 3, pritličje.

Lanene tropine

in druga krmila nudi najcenej Veletrgovina žita in moke. **A. VOLK, LJUBLJANA** Resljeva cesta 24

Vode in solnca cvetu, bledičnim in slabokrvnim osebam

ENERGIN

železno kina vino

in njih življenje bo cvetelo kot življenje skrbno negovanega cveta. Hranilni sokovi »ENERGINA« krepijo kri in dajejo telesu železno odpornost.

Otrokom dajajte 3 krat na dan po 1 malo žličko pred jedjo. **Odraslim** dajajte 3 krat na dan po 1 žlico pred jedjo — okusnega *Energin* železnega kina vina

»ENERGIN« se dobi v lekarnah, polliterska steklenica Din 40·—. Po pošti razpošilja Laboratorij »ALGA«, Sušak: — 3 velike steklenice Din 128·—, 6 velikih steklenic Din 248·— in 1 zastonj.

Obiskovalcem velesejma

se vljudno priporoča velika zaloga in razstava dvokoles, motorjev, šivalnih strojev, otročjih in igračnih vozičkov. Prvovrstno blago, nizke cene. — Ceniki franko. »Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles, otroških vozičkpv in delov, Ljubljana, Karlovška cesta 4 (postaja cestne železnice).

V Mariboru

je najugodnejši nakup galanterije, drobnarije, parfumerije, papirja, šolskih potrebščin itd. — na debelo in na drobno — pri

DRAGO ROSINA,

Vetrinjska ulica štev. 26.

Dr. G. PICCOLI, lekarnar v Ljubljani, priporoča pri zaprtju in drugih **težkočah** želodca svojo preizkušeno

želodčno tinkturo

Ribiči!

Velika izbira ribiških potrebščin, velesejem paviljon »H« 168. — Tvrdka **Ziegenspeck, Berlin.**

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom CLAVEN je mast

Zaščitni znak — Clavèn

Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča

M. HRNJAK

lekarnar — SISAK

Varujte se potvorb

za ja trb premog suha drva ali koks kličite tel 2056 or. naročite v Wolfovi 1 pri Dom. Čebin

Blago za ženske obleke

svileno, volneno in perilno, začnite novosti češkega izvora, velika izbira in znano solidne cene.

R. MIKLAUC „Pri Škofu“ LJUBLJANA

Kranjske klobase, pravi kraški peršut in pristni kraški teran v paviljonu K. Jarc na Velesejmu!

Lovske puške

kakor tudi vse drugo orožje in municijo za lov šport in obrambo, v največji izbiri in po najnižjih cenah dobite pri tvrdki

Fr. Sevčik, Ljubljana, Židovska ul. 8

Za veliki cenik 1930 poslati Din 6·— v pošt. znamkah

Zaloga »Darne« pušk s fiksnimi cevmi

Beograjska zadruga — oddelek za zavarovanje potrebuje zanesljive in agilne

POTNIKE

za Beograd, kakor tudi za vso kraljevino. Pogoji zelo ugodni. Obrniti se je na **Direkcijo zavarovalnega oddelka Beograjske zadruge.**

Modni kamgarn, sportni ševjot, ZA FINE OBLEKE.

Velika izbira, ugodne cene.

R. Miklauc - Pri Škofu Ljubljana

Najmodernejše pohištvo

za spalnice, jedilnice, gosposke sobe i. t. d. kupite po najnižjih cenah pri tvrdki

I. REPŠE

LJUBLJANA

DVORNI TRG 1

Zahvala

Vsem, ki so našega ljubljenčka

Bojana

obiskavali v bolezni, mu prinašali cvetk in vencev, sočuvstvovali z nami in ga spremljali na zadnji poti, izrekamo najtoplejšo zahvalo.

Prav posebno pa se zahvaljujemo g. upravitelju osnovne šole na Grabnu, Bojanovi iskreno oboževani gdč. razrednici, č. g. katehetu in njegovim sočencem za vso izkazano pozornost in ljubav.

V Ljubljani, 5. septembra 1930.

Žalujoča rodbina

Brinškova in sorodstvo.

✚

Hranilnica in posojilnica v Št. Vidu pri Stični naznanja, da je dne 5. septembra umrl gospod

Peče Jožef

dolgoletni in zaslužni član načelstva, posestnik v Petrušnji vasi

Pogreb se bo vršil v nedeljo 7. septembra ob 8 zjutraj na farno pokopališče v Št. Vidu pri Stični.

Št. Vid pri Stični, dne 5. septembra 1930.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč. Izdajatelj: Ivan Rakovec. Urednik: Franc Kremžar.